

ŠIRVINTŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS 2015–2017 METŲ STRATEGINIS VEIKLOS PLANAS

Širvintos, 2014

TURINYS

ASIGNAVIMŲ VALDYTOJAS(AI).....	3
MISIJA	3
SAVIVALDYBĖS APLINKOS ANALIZĖ	3
IŠORĖS APLINKOS ANALIZĖ	3
VIDAUS APLINKOS ANALIZĖ	22
SSGG ANALIZĖ.....	28
STRATEGINIAI RYŠIAI	30
ESAMOS SITUACIJOS ANALIZĖ	33
VEIKLOS PLANO PROGRAMŲ TIKSLŲ, UŽDAVINIŲ, UŽDAVINIŲ VERTINIMO KRITERIJŲ, PRIEMONIŲ IR PRIEMONIŲ IŠLAIDŲ SUVESTINĖS.....	46
ŠIRVINTŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS STRATEGINIO VEIKLOS PLANO ĮGYVENDINIMO STEBĖSENOS METODIKA.....	120

ASIGNAVIMŲ VALDYTOJAS(AI)

Širvintų rajono savivaldybės administracija, 188722373; Širvintų rajono savivaldybės kontrolierius, 188672276; Širvintų lopšelis-darželis „Saulutė“, 190375442; Širvintų lopšelis-darželis "Buratinas", 190376010; Širvintų pradinė mokykla, 300565013; Širvintų r. Alionių pagrindinė mokykla, 190365672; Širvintų "Atžalyno" progimnazija, 290361080; Širvintų r. Bagaslaviškio Igno Šeinių pagrindinė mokykla, 190361122; Širvintų r. Bartkuškio pagrindinė mokykla, 190362181; Širvintų r. Barskūnų pagrindinė mokykla, 190363326; Širvintų rajono Čiobiškio pagrindinė mokykla, 190364047; Širvintų r. Zibalų pagrindinė mokykla, 190366393; Širvintų rajono Musninkų Alfonso Petrulio gimnazija, 190361656; Širvintų r. Gelvonų vidurinė mokykla, 190361318; Širvintų Lauryno Stuokos-Gucevičiaus gimnazija, 190360892; Širvintų meno mokykla, 190374493; Širvintų sporto mokykla, 190374721; Širvintų rajono švietimo centras, 300011804; Širvintų rajono savivaldybės kultūros centras, 190382789; Širvintų rajono savivaldybės viešoji biblioteka, 190382821; Širvintų rajono savivaldybės socialinių paslaugų centras, 278326070; Širvintų rajono savivaldybės priešgaisrinė tarnyba, 178303996.

MISIJA

Tenkinti savivaldybės bendruomenės viešuosius poreikius ir interesus, plėtoti vietos savivaldą ir efektyviai vykdyti Savivaldybei priskirtas funkcijas.

SAVIVALDYBĖS APLINKOS ANALIZĖ

IŠORĖS APLINKOS ANALIZĖ

POLITINIAI IR TEISINIAI VEIKSNIAI

Tarptautiniai, valstybės lygmens. 2010 m. birželio mėn. Europos Vadovų Taryba patvirtino strategiją „Europa 2020“. Strategijos prioritetai – pažangus, tvarus ir integracinis Europos Sąjungos (toliau – ES) ekonomikos augimas. Jie apima užimtumo, investicijų į mokslinius tyrimus ir eksperimentinę plėtrą didinimą, energetiką ir kovą su klimato kaita, socialinės atskirties mažinimą ir švietimo plėtrą ES lygmeniu. Strategijoje iškelti penki pagrindiniai tikslai, jų pagrindu nustatyti nacionaliniai siekiai, kuriuos Lietuva turi pasiekti iki dešimtmečio pabaigos:

1. Užimtumas: 72,8 % 20–64 metų žmonių turėtų turėti darbą.
2. Moksliniai tyrimai ir technologinė plėtra: 1,9 % BVP turėtų būti investuojama į mokslinius tyrimus ir technologinę plėtrą.
3. Klimato kaita ir energetika: šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis turėtų būti sumažintas 15 %, palyginti su 1990 m. rodikliais; 23 % energijos turėtų būti gaminama iš atsinaujinančiųjų šaltinių; energijos vartojimo efektyvumas – energijos vartojimo sumažinimas turėtų siekti – 1,14 Mtne.
4. Švietimas: reikėtų užtikrinti, kad pagrindinį išsilavinimą neįgijusių mokinių dalis nebūtų didesnė 4,8 %, vidurinį išsilavinimą – 2,8 %; reikėtų užtikrinti, kad ne mažiau kaip 40 % 30–34 metų asmenų turėtų aukštąjį išsilavinimą.

5. Skurdas ir socialinė atskirtis: reikėtų bent 170 tūkst. sumažinti skurde gyvenančių ir socialiai atskirtų žmonių arba žmonių, kuriems tai gresia skaičių.

Atsižvelgiant į strategijoje „Europa 2020“, Lietuvos pažangos strategijoje „Lietuva 2030“ išskeltus prioritetus ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 metų veiklos prioritetus, patvirtintus Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. spalio 12 d. nutarimu Nr. 1203 (Žin., 2011, Nr. 126-5992), siekiant skatinti Lietuvos ekonomikos augimą svarbu įgyvendinti socialinio draudimo ir tęsti energetikos sektoriaus, sveikatos apsaugos reformas, toliau gerinti verslo aplinką bei sąlygas moksliniams tyrimams ir inovacijoms. Šių reformų įgyvendinimui itin svarbią reikšmę turės ES struktūrinių fondų parama.

ES struktūrinės paramos panaudojimas. Lietuva pradėjo naudoti 2014–2020 m. ES struktūrinių fondų paramą. Šiame laikotarpyje pabrėžiama ES sanglaudos politikos sąsaja su strategijos „Europa 2020“ tikslais - skatinti ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą, tikintis kryptingai artėti pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo link. Numatomos naujos iniciatyvos:

- integruotos teritorinės investicijos,
- bendruomenių inicijuojama vietos plėtra,
- tvarios miestų plėtros priemonės.

Naujuoju finansiniu laikotarpiu ESF, ERPF ir SF lėšos Lietuvoje bus nukreiptos į žmogiškojo kapitalo, infrastruktūros, ir viešojo valdymo tobulinimo finansavimą. Ypatingas dėmesys bus skiriamas jaunimo užimtumo didinimui.

Regiono lygmens. Nacionalinė regioninė politika formuojama atsižvelgiant į Europos Sąjungos regioninės politikos prioritetus ir tikslus. Regioninė politika glaudžiai siejasi su ES struktūrine politika, kurios tikslas – finansinėmis priemonėmis ir nacionalinių regioninių politikų koordinavimu mažinti ES valstybių ekonominio ir socialinio išsivystymo skirtumus.

2007 m. birželio 8 d. Vilniaus regiono plėtros tarybos sprendimu Nr. 10.9-6 buvo patvirtintas Vilniaus regiono plėtros planas 2007–2013 metams. Plėtros plane pateikiami Vilniaus regiono socialinės ir ekonominės būklės įvertinimo pagrindiniai duomenys ir jų analizė bei regiono plėtros strategija, kurioje nurodomos regiono plėtros kryptys, strateginiai tikslai, uždaviniai ir galimos jų įgyvendinimo priemonės. Vilniaus regiono plėtros plano 2007–2013 metams prioritetai: 1 prioritetas. Progresyvi ir nuolat auganti ekonomika; 2 prioritetas. Produktyvūs ir konkurencingi žmogiškieji ištekliai; 3 prioritetas. Sveika ir kokybiška gyvenimo aplinka.

Šiuo metu Regioninės plėtros departamento prie Vidaus reikalų ministerijos Vilniaus apskrities skyrius rengia 2014–2020 metų Vilniaus regiono plėtros planą, kurio tikslas yra numatyti pagrindines Vilniaus regiono socialines–ekonominės plėtros kryptis, apibrėžti veiklos prioritetus, tikslus, uždavinius ir priemones jiems įgyvendinti. Atnaujintas Vilniaus regiono plėtros planas 2014–2020 metams leis efektyviau naudoti finansinius, žmogiškuosius ir kitus išteklius bei prisidės prie nacionalinės regioninės politikos įgyvendinimo, socialinių bei ekonominių skirtumų mažinimo, tolygios ir darnios plėtros įgyvendinimo.

Savivaldybės lygmens. Širvintų rajono savivaldybės veikla planuojama orientuojantis į nacionaliniu lygiu patvirtintų strategijų prioritetus, taip pat atsižvelgiant į Vilniaus regiono plėtros plano prioritetus ir tikslus. Savivaldybės veiklą taip pat įtakoja šie pagrindiniai nacionaliniai strateginiai dokumentai: Valstybės ilgalaikės raidos strategija, Lietuvos ūkio (ekonomikos) plėtros iki 2015 metų ilgalaikė strategija, Nacionalinė darnaus vystymosi strategija (iki 2020 m.), Lietuvos inovacijų 2010–2020 metų strategija.

2014 m. spalio 30 d. Širvintų rajono savivaldybės tarybos sprendimu buvo patvirtintas Širvintų rajono 2014–2020 metų strateginis plėtros planas, kuriame įvardinta savivaldybės vizija bei svarbiausi plėtros prioritetai: 1 prioritetas. Žmogiškųjų išteklių ir

socialinės gerovės plėtra; 2 prioritetas. Infrastruktūros ir aplinkos darni plėtra; 3 prioritetas. Verslo, turizmo ir kaimo plėtra.

EKONOMINIAI VEIKSNIAI

BENDRIEJI EKONOMINIAI RODIKLIAI

LR Finansų ministerijos 2014 m. rugsėjo 8 d. paskelbtose vidutinės trukmės ekonominių rodiklių projekcijose numatoma, kad dėl pasireiškusių nepalankių išorės veiksnių (lėtesnio kai kurių eksporto partnerių ekonomikų augimo, Rusijos draudimo prekių importui, nepalankios padėties naftos rinkoje) sulėtės Lietuvos ekonomikos augimo tempai. Atsižvelgiant į pablogėjusios išorės aplinkos įtaką, 2014 m. numatomas 2,9 % bendrojo vidaus produkto (toliau – BVP) augimas, 2015–2017 m. BVP sieks atitinkamai 3,4–4,3 %. Tikimasi, kad toks augimas išliks vienas sparčiausių Europos Sąjungoje ir nepalankius išorės veiksnius padės įveikti narystėje euro zonoje nuo 2015 metų, efektyviu naujosios ES 2014–2020 m. finansinės perspektyvos lėšų panaudojimu, baigtų įgyvendinti ir aktyvuotų energetinę nepriklausomybę stiprinančiomis priemonėmis (naujų eksporto rinkų ir naujų prekybos partnerių paieška, smulkiojo ir vidutinio verslo prieigos gerinimas prie finansavimo šaltinių ir kt.).

Pagrindiniai šalies makroekonominiai rodikliai

Makroekonominiai rodikliai	2013	Projekcija 2014 rugsėjis			
		2014	2015	2016	2017
BVP augimas /grandinė susietos apimties augimas, proc.	3,3	2,9	3,4	3,8	4,3
Vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis, Lt	2231,7	2350,1	2486,4	2636,7	2808,8
Vidutinis metinis nedarbo lygis, proc. (pagal Gyventojų užimtumo tyrimo metodologiją)	11,8	11,2	10,4	9,6	8,6

Šaltinis: LR Finansų ministerija

Lietuvos konvergencijos 2014 metų programoje numatoma, kad 2014–2017 metais atsigaunanti išorinė ekonominė aplinka, palankios skolinimosi sąlygos, geresnės nei kitų ES valstybių narių ekonomikos perspektyvos, palanki verslui aplinka, Vyriausybės inicijuojami projektai (naujas namų renovavimo modelis) skatins Lietuvos verslininkus plėsti gamybos pajėgumus (jų šiuo metu naudojama 75 procentai) ir didinti investicijas, formuosius palankios sąlygos augti Lietuvos ūkiui. Numatomas nuosaikus infliacijos spartėjimas, lydimas didėjančios darbo jėgos paklausos ir priimtinių darbo užmokesčio augimo tendencijų. Šalyje toliau augant darbo našumui, didėjant darbo jėgos paklausai, mažėjant nedarbo lygiui ir po truputį mažėjant darbo jėgos pasiūlai, darbo užmokestis didės sparčiau nei 2013 metais. Numatoma, kad darbo užmokestis 2014–2017 metais augs 5,8–6,9 procento.

Remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2012 m. šalies BVP siekė 113.734,701 mln. Lt. 2011–2013 m. laikotarpiu šalies BVP padidėjo 11,8 %. Pagal apskričių sukuriamus BVP, pirmauja Vilniaus apskritis. 2012 m. Vilniaus apskrities BVP siekė 43,7 mln. Lt ir tai sudarė 38,5 % šalies BVP. Lyginant su šalies vidurkiu, 2012 m. vienam Vilniaus apskrities gyventojui teko 42,5 % daugiau BVP nei vienam šalies gyventojui, t. y. vienam Vilniaus apskrities gyventojui teko 54,3 tūkst. Lt BVP, kai tuo tarpu vienam šalies

gyventojui teko tik 38,1 tūkst. Lt BVP.

Vienas iš svarbiausių konkurencingumo ekonominių rodiklių yra tiesioginės užsienio investicijos (toliau – TUI). Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2012 m. šalies užsienio investicijos sudarė 41.781,09 mln. Lt., Vilniaus apskrityje – 26.920,11 mln. Lt, o Širvintų rajono savivaldybėje – 1,84 mln. Lt., t.y. tik 0,004 % visų Lietuvos Respublikai tenkančių tiesioginių užsienio investicijų. Mažiausios TUI Vilniaus apskrityje yra Širvintų ir Šalčininkų rajonų savivaldybėse. 2012 m. vienam šalies gyventojui teko 14059 Lt TUI, Širvintų rajono savivaldybės gyventojui – 109 Lt TUI ir Šalčininkų rajono savivaldybės gyventojui teko mažiausiai tik 15 Lt tiesioginių užsienio investicijų. Vilniaus apskrityje pagal tiesioginių užsienio investicijų, tenkančių vienam gyventojui, rodiklį pirmąja Vilniaus miesto savivaldybė – 2012 m. vienam Vilniaus miesto savivaldybės gyventojui teko 48226 Lt TUI.

Materialinės investicijos (toliau – MI), tai investicijos ilgalaikiam materialiajam turtui sukurti, įsigyti arba jo vertei padidinti. 2013 m. materialinės investicijos Širvintų rajono savivaldybėje siekė 52877 tūkst. Lt ir t. y. 23,3 % daugiau nei 2012 m. Lyginant su šalies vidurkiu, 2013 m. Širvintų rajono savivaldybės materialinės investicijos sudarė tik 0,3 % visų šalies materialinių investicijų. Lyginant Vilniaus apskrities savivaldybių MI, Širvintų rajono savivaldybės materialinės investicijos yra mažiausios visoje apskrityje. Siekiant palyginti MI apimtis, informatyvesnis rodiklis yra vienam gyventojui tenkančios MI. Vienam Širvintų rajono savivaldybės gyventojui 2013 m. teko 3156 Lt MI, tuo tarpu vienam šalies gyventojui teko 6014 Lt MI. Pats mažiausias 2013 metų rodiklis Vilniaus apskrityje buvo Šalčininkų rajono savivaldybėje, vienam jos gyventojui teko 1910 Lt MI. Vilniaus apskrityje pagal materialinių investicijų, tenkančių vienam gyventojui, rodiklį pirmąja Vilniaus miesto savivaldybė – 2013 m. vienam jos gyventojui teko 10337 tūkst. Lt MI.

VERSLAS

Vieni svarbiausių rodiklių, apibūdinančių verslo situaciją ir gyventojų verslumo lygį yra bendras įmonių skaičius ir įmonių skaičius, tenkantis tūkstančiui gyventojų. 2014 m. pradžioje Širvintų rajono savivaldybėje veikė 272 ūkio subjektai (arba 5,8 % daugiau nei 2013 m.), o 1000-iui gyventojų teko 16 veikiančių ūkio subjektų. 2014 m. pradžioje 1000-iui šalies gyventojų teko 31, o Vilniaus apskrityje – 43 veikiančios ūkio subjektai. Lyginant Vilniaus apskrities savivaldybes, mažiau nei Širvintų rajono savivaldybėje 1000-iui gyventojų veikiančių ūkio subjektų tenka Elektrėnų, Šalčininkų ir Švenčionių rajonų savivaldybėse (2014 m. pradžioje atitinkamai 16; 14 ir 13). Vilniaus apskrityje pagal veikiančių ūkio subjektų, tenkančių 1000-iui gyventojų, rodiklį pirmąja Vilniaus miesto savivaldybė – 2014 m. pradžioje 1000-iui Vilniaus miesto savivaldybės gyventojų teko 55 veikiančios ūkio subjektai.

Smulkus ir vidutinis verslas yra vienas svarbiausių ekonomikos augimo veiksnių, turintis esminį poveikį bendrai šalies ūkio raidai, naujų darbo vietų kūrimui ir socialiniam stabilumui. 2014 m. pradžioje apie 70,6 % (arba 192 vnt.) Širvintų rajono savivaldybėje veikusių ūkio subjektų buvo mažos ir vidutinės įmonės. Tais pačiais metais Lietuvoje mažos ir vidutinės įmonės sudarė 74,8 %, o Vilniaus apskrityje – 80 % visų veikusių ūkio subjektų.

Remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis, pagal Ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių, Širvintų rajono savivaldybėje 2014 m. pradžioje iš veikusių ūkio subjektų daugiausia (apie 19,9 % arba 54 vnt.) ūkio subjektų veikė didmeninės ir mažmeninės prekybos, variklinių transporto priemonių ir motociklų remonto srityse. Antroje vietoje iš veikusių ūkio subjektų 2014 m. Širvintų rajono savivaldybėje buvo kita aptarnavimo veikla užsiimančios įmonės (16,9 % arba 46 vnt.). Apie 13,2 % visų Širvintų rajono veikiančių ūkio subjektų verčiasi apdirbamąja gamyba, 8,8 % – transportu ir

saugojimu, 6,3 % – švietimo veikla. Širvintų rajono savivaldybėje dominuoja įmonės, kuriose dirba 0–4 darbuotojai. Iš 2014 m. pradžioje savivaldybėje veikusių ūkio subjektų 56,6 % (154 vnt.) sudarė įmonės, kuriose dirbo iki 4 darbuotojų, 18,7 % (51 vnt.) įmonių dirbo 5–9 darbuotojai, 10,3 % (28 vnt.) – 20–49 darbuotojai. Širvintų rajono savivaldybėje nėra įmonių, kuriose dirbtų daugiau kaip 250 darbuotojų. Savivaldybėje yra palanku plėtoti alternatyvią veiklą: kaimo turizmą, amatus, paslaugas, kitus smulkiuosius verslus.

STATYBOS IR GYVENAMASIS FONDAS

Statyba yra svarbi kiekvienos šalies ir kiekvienos smulkesnės teritorijos ekonominiam augimui, ji skatina paklausą daugelyje kitų ūkio sričių. Statybos įmonių ir bendrovių atliktų darbų vertė Širvintų rajono savivaldybėje 2013 metais išaugo apie 67 % lyginant su 2012 m. (nuo 15146 tūkst. Lt 2012 m. iki 25245 tūkst. Lt 2013 m.). Tokios pačios tendencijos analizuojamu laikotarpiu pastebimos Lietuvoje ir Vilniaus apskrityje: 2013 m. buvo jaučiamas statybos darbų vertės didėjimas, lyginant su 2012 m. 2013 m. Širvintų rajono savivaldybėje mažėjo pastatytų gyvenamųjų pastatų skaičius (nuo 39 pastatų 2012 m. iki 34 pastatų 2013 m.), o pastatytų naujų, negyvenamųjų pastatų skaičius 2013 metais buvo toks pats, kaip ir 2012 metais (7 pastatai 2012 m., 7 pastatai 2013 m.).

Širvintų rajono savivaldybės gyvenamasis fondas 2013 metais buvo lygus 576,6 tūkst. m². Per 2011–2013 m. laikotarpį šalies gyvenamasis fondas padidėjo 1,9 % (nuo 85190,4 tūkst. m² iki 86824,5 tūkst. m²), o Vilniaus apskrities – 1,09 % padidėjo (nuo 22370,2 tūkst. m² iki 22613,9 tūkst. m²). 2013 m. pagal naudingąjį plotą, tenkantį vienam gyventojui, Širvintų rajono savivaldybė lenkia ne tik šalies vidurkį bet ir beveik visas Vilniaus apskrities savivaldybes, išskyrus Vilniaus miesto ir Švenčionių rajono savivaldybes. 2013 m. vienam Širvintų rajono gyventojui teko 39 m² gyvenamojo ploto, kai tuo tarpu vienam šalies gyventojui – 32,9 m² naudingojo ploto, o vienam Vilniaus apskrities gyventojui – 32,2 m² naudingojo ploto.

Socialinio būsto fondą sudaro savivaldybei nuosavybės teise priklausantys, taip pat patikėjimo teise jos valdomi gyvenamieji namai, jų dalys, butai (ir kitos tinkamos gyventi patalpos), skirti nuomoti šeimoms ir asmenims, turintiems teisę į socialinį būstą. Remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2013 m. pabaigoje Širvintų rajono savivaldybės sąrašuose socialiniam būstui nuomoti buvo 148 asmenys (šeimos) arba 0,45 % visų šalyje laukiančių socialinio būsto asmenų (šeimų). Širvintų rajone daugiausiai socialinio būsto laukia jaunos šeimos (36,5 % visų laukiančiųjų arba 54 asmenys). Socialinio būsto poreikis 2011–2013 m. laikotarpiu Širvintų rajone sumažėjo 8 %, o šalyje ir Vilniaus apskrityje jis didėjo (Lietuvoje išaugo 6,75 %, Vilniaus apskrityje – 8,4 %). Širvintų rajono savivaldybėje 2012 m. buvo išnuomota 14 būstų, o 2013 m. tik 3 (vienas Širvintų mieste ir du Širvintų rajone).

TRANSPORTAS

Širvintų rajonas yra ypatingas tuo, kad yra išsidėstęs prie magistralinio kelio A2 Vilnius-Panevėžys. Esamas magistralinis kelias A2 turi aukščiausius techninius parametrus ir maksimalų leidžiamą 130 km/val. greitį. Nutiesus automagistralę Širvintų miestas tapo visiškai izoliuotas nuo tranzitinio transporto eismo, o pati automagistralė tapo paties miesto aplinkkelio. Rajono teritoriją kertanti automagistralė susisiekimo prasme yra didelis privalumas, sudarantis svarbias prielaidas savivaldybės ekonominės ir socialinės veiklos plėtrai. Tačiau dėl automagistralės susidaro ir tam tikrų susisiekimo tarp atskirų savivaldybės teritorijų, esančių abipus kelio, problemų, nes būtiniausių dviejų lygių sankryžų yra pakankamai mažai, todėl atsiranda papildoma transporto rida.

Remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis, Širvintų rajono

savivaldybės vietinės reikšmės automobilių kelių ilgis 2012 m. buvo 764 km: tik 28 km arba 3,7 % visų savivaldybės vietinės reikšmės kelių buvo su pagerinta danga, 694 km arba 90,8 % – žvyrkelių bei 42 km (5,5 %) grunto kelių. Širvintų miesto bendras kelių ilgis 2013 m. siekė 25,5 km, iš jų, vietinės reikšmės kelių su pagerinta danga – 22,4 km, su žvyro danga – 3,1 km.

Patogi Širvintų rajono savivaldybės padėtis sudaro galimybes pritraukti transporto srautus, tačiau, norint efektyviai naudotis šiais privalumais, būtina gerinti vietinės reikšmės kelių būklę.

2012 m. pabaigoje Širvintų rajono savivaldybėje buvo įregistruoti 9193 lengvieji automobiliai, t. y. apie 2,27 % visų Vilniaus apskrities lengvųjų automobilių bei 0,57 % visų šalies lengvųjų automobilių. 2012 m. 1000-iui Širvintų rajono savivaldybės gyventojų teko 544 automobiliai, kai tuo tarpu 1000-iui Lietuvos gyventojų teko 541 automobiliai, 1000-iui Vilniaus apskrities gyventojų – 501 lengvieji automobiliai. 2010-2012 m. laikotarpiu įregistruotų lengvųjų automobilių skaičius didėjo tiek šalyje, tiek Vilniaus apskrityje ir Širvintų rajono savivaldybėje.

2010-2012 m. laikotarpiu Lietuvoje keleivių vežimas autobusais padidėjo 3,1 % (nuo 212,3 mln. iki 218,9 mln. keleivių). Analogišku laikotarpiu Vilniaus apskrityje keleivių vežimas autobusais padidėjo 5,4 %, o Širvintų rajono savivaldybėje keleivių vežimas autobusais nepakito (nuo 0,6 mln. iki 0,6 mln.). 2012 m. vienam Širvintų rajono savivaldybės gyventojui teko 36,9 kelionės autobusu, kai tuo tarpu vienam šalies gyventojui – 73,1, o vienam Vilniaus apskrities gyventojui – 141,8 kelionės autobusu.

TURIZMAS

Širvintų rajono savivaldybėje aktyviai plėtojamas kultūrinis turizmas. Savivaldybėje organizuojama nemažai tradiciniais tapusių (Širvintų miesto, Derliaus, Rasos šventės ir kt.) ir respublikinių renginių. Taip pat savivaldybėje aktyviai plėtojamas gamtinis turizmas. Širvintos upė yra viena iš sraunčiausių upių Lietuvoje, todėl mėgstama baidarininkų. Organizuojami žygiai pelkėmis, taip pat čia gausu žuvingų vandens telkinių. Savivaldybėje išsidėsčiusios ir turistų pamėgtos stovyklavietės: Vaivos Daugėlienės (Paširvinčio II kaimas, Širvintų sen.), Sakalninkų kaime (Musninkų sen.), „Žygiai“ (Pamusių kaimas, Alionių sen.).

Kernavė, pirmoji Lietuvos sostinė, – vienas iš pagrindinių turistų traukos centrų Širvintų rajone. Labiausiai žinomi ir turistų lankytini 5 Kernavės piliakalniai: Pilies kalnas, Aukuro kalnas, Lizdeikos kalnas, Kriveikiškio piliakalnis, Mindaugo kalnas (arba Mindaugo sosto piliakalnis). Iš viso 194,4 ha Kernavės kultūrinio rezervato teritorijoje yra 18 archeologijos, istorijos ir kultūros vertybių. Šioje vietoje švenčiamos Gyvosios archeologijos dienos (liepos 6–7 d.) ir Rasos šventė (birželio 23 d.).

Širvintų rajono savivaldybės bažnyčios išsiskiria stilių įvairove. Turistus į Širvintų rajoną taip pat traukia dvarų gausa: Staškūniškio buvusi dvaro sodyba, Šešuolėlių I dvaro sodyba, Šešuolėlių II buvusi dvaro sodyba, Juodiškių buvusi dvaro sodyba, Levaniškio buvusi dvaro sodyba, Gelvonų buvusi dvaro sodyba, Paširvinčio I buvusi dvaro sodyba, Paširvinčio II buvusi dvaro sodyba, Musninkų (Musninkėlių) buvusi dvaro sodyba, Čiobiškio dvaro sodyba, Narvydiškio buvusi dvaro sodyba, Astruvkos buvusi dvaro sodyba, Bartkuškio dvaro sodyba, Juodės buvusi dvaro sodyba, Lemantaučiznos buvusi dvaro sodyba, Lapšių buvusi dvaro sodyba, Gaidelių buvusi dvaro sodyba, Liukonių buvusi dvaro sodyba, Viršuliškių buvusi dvaro sodyba, Sabališkių buvusi dvaro sodyba, Dvarvietė Kriveikiškio kaime.

Viena iš svarbiausių turizmo infrastruktūros dalių – apgyvendinimo įstaigų tinklas. Remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2013 m. Širvintų rajono

savivaldybėje veikė 6 apgyvendinimo įstaigos, kuriose buvo apgyvendinti 755 svečiai. Palyginti su 2012 m., 2013 m. turistų skaičius padidėjo 99,2 % (tuo pačiu laikotarpiu Lietuvoje apgyvendintų svečių skaičius didėjo 10,5 %, Vilniaus apskrityje – 11,7 %). Širvintų rajono savivaldybės apgyvendinimo įstaigose apgyvendinti svečiai buvo Lietuvos gyventojai ir užsieniečiai. 2013 m. 715 svečių sudarė Lietuvos gyventojai, o 40 svečių – užsieniečiai. Lietuvoje ir Vilniaus apskrityje daugiau yra apgyvendinama užsieniečių nei Lietuvos gyventojų apgyvendinimo įstaigose. 2013 m. šalyje buvo apgyvendinta 43,5 % Lietuvos gyventojų ir 56,5 % užsieniečių, o Vilniaus apskrityje - 23,5 % Lietuvos gyventojų ir 76,5 % užsieniečių.

Apgyvendinimo paslaugas savivaldybėje taip pat teikia kaimo turizmo sodybos ir dvarai: „Poilsis Kernavėje“, „Kernavės bajorynė“, Jankų sodyba Kernavėje, „Antanyinė“ Nečionių kaime, Širvintų sen., „Dagnužis“ Pigašių kaime, A. Dirmeikio kaimo turizmo sodyba „Oreivių užuovėja“, Kaimynų kaime, Musninkų sen., Dalios ir Valdo Radionovų kaimo turizmo sodyba „Uosių paunksmėje“ Jaskaudžių kaime, Širvintų sen., Arūno Janutėno „Medžiukai“ Medžiukų kaime, Janiūnų sen., „Valdelio kaimas“ Spietikių kaime, Čiobiškio sen., Vaclovo sodyba Beivydžių kaime, Zibalu sen., Narvydiškių dvaras Narvydiškio kaime, Musninkų sen., Šešuolėlių I dvaras Šešuolėlių I kaime, Zibalu sen. ir kt. Kaimo turizmo sodybos ir dvarai, be apgyvendinimo paslaugų, taip pat siūlo maitinimo, poilsio, pramogų ar renginių organizavimo paslaugas. Detalesnių duomenų apie Širvintų rajono savivaldybėje veikiančias kaimo turizmo sodybas ir dvarus, o taip pat jose apgyvendintų svečių skaičių Lietuvos statistikos departamentas nepateikia.

INŽINERINĖ IR ENERGETINĖ INFRASTRUKTŪRA

Remiantis Širvintų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo planu, centralizuotai šiluma tiekama Širvintų rajono centre, Širvintose, Čiobiškio ir Gelvonų miesteliuose. Širvintose yra viena didelio galingumo katilinė kūrenama biokuru, esant būtinybei ir gamtinėmis dujomis. Čiobiškio ir Gelvonų miestelių katilinės yra mažo galingumo, kūrenamos mediena. Centralizuotai yra apšildoma apie 23 % viso Širvintų rajono gyvenamojo fondo. Širvintų rajono savivaldybėje centralizuotai šilumą tiekia UAB „Širvintų šiluma“. Siekiant modernizuoti šilumos tiekimą savivaldybėje, UAB „Širvintų šiluma“ pasinaudojo Europos Sąjungos struktūrinių fondų parama ir įgyvendino projektus: „Širvintų miesto centralizuoto šilumos tiekimo sistemos modernizavimas įdiegiant kondensacinį ekonomaizerį“, „Širvintų miesto centralizuoto šilumos tiekimo sistemos modernizavimas įdiegiant kogeneracinę jėgainę“, „Širvintų miesto centralizuoto šilumos tiekimo tinklų modernizavimas diegiant šiuolaikines technologijas“. Siekiant tenkinti vartotojų šilumos poreikius, o taip pat atsižvelgiant į aplinkosaugos reikalavimus, Širvintų rajono savivaldybės administracijos iniciatyva yra parengtas Širvintų rajono šilumos ūkio plėtros specialusis planas.

Širvintų rajone centralizuotai vandenį tiekia bei nuotekas tvarko UAB „Širvintų vandenys“. Remiantis Širvintų rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiuoju planu, 2014 m. Širvintų rajone prie vandentiekio yra prisijungę apie 65,17 % (arba 10817) savivaldybės gyventojų, o prie centralizuotų nuotekų tinklų yra prisijungę 7450 rajono gyventojų ir dar planuojama, kad prisijungs 840 gyventojų ateityje. Visiems kitiems savivaldybės gyventojams bus taikoma decentralizuota nuotekų tvarkymo sistema. Periodiškai nuotekas veža maždaug 400 gyventojų ir įmonių.

Savivaldybėje yra 26 vandenvietės, 2014 m. iš jų yra 8 modernizuotos ir 7 bus modernizuotos 2015 metais. Per 2014 m. yra paklota 8,971 km naujų vandens tiekimo tinklų, dar 5 km planuojama pakloti perspektyvoje.

2014 metais UAB „Širvintų vandenys“ aptarnavo 7 atskiras nuotekų valymo sistemas: 5 biologinio nuotekų valymo įrenginius (Širvintų miesto, Bartkuškio, Gelvonų, Musninkų, Čiobiškio), 1 filtracijos laukus (Medžiukuose) bei 1 septikus (Alionyse).

Planuojama rekonstruoti Musninkų ir Gelvonų esamus nuotekų valymo įrenginius ir pastatyti 1 naują nuotekų valymo įrenginį iki 2020 metų. Iki 2014 m. nepakeista dar apie 60 km susidėvėjusių ir pasenusių nuotekų tinklų. Įgyvendinami vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo projektai prisideda prie vandens netekčių mažėjimo problemos sprendimo.

Bendrovė, siekdama užtikrinti Širvintų rajono gyventojams kokybišką geriamojo vandens tiekimą ir nuotekų tvarkymą, įgyvendino projektą „Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtra Širvintų rajone (Kernavėje, Širvintų m., Širvintų k.)“. 2014 metais pradėtas įgyvendinti projektas „Vandens gerinimo įrenginių statyba Širvintų rajono vandenvietėse“. Šio projekto metu net dvylikoje vandenviečių bus pastatyti vandens gerinimo įrenginiai, kad gyventojai turėtų galimybę gauti higienos normas atitinkantį vandenį. Vandens gerinimo įrenginiai jau veikia Širvintų miesto, Kabaldos, Kernavės, Bartkuškio, Družų ir Kiauklių vandenvietėse. Motiejūnų, Liukonių, Šešuolėlių, Juodiškių, Čiobiškio, Lapelių ir Vileikiškių vandenvietėse vandens gerinimo įrenginiai yra šiuo metu statomi ir planuojami pabaigti iki šių metų pabaigos. Likusiose Alionių, Avižonių-Kielių, Jauniūnų, Barskūnų ir Šiaulių II vandenvietėse vandens gerinimo įrenginius planuojama pastatyti 2015 metais.

UAB „Širvintų vandenys“ duomenimis, Širvintų rajono savivaldybėje susidaręs dumblas yra vežamas į Ukmergės rajone esančią dumblo kompostavimo aikštelę. UAB „Ukmergės vandenys“ kartu su partneriais, Ukmergės ir Širvintų rajonų savivaldybėmis, įgyvendina projektą „Ukmergės dumblo apdorojimo įrenginių statyba“. Projekto metu įdiegta bendra Ukmergės ir Širvintų rajonų savivaldybių nuotekų dumblo tvarkymo infrastruktūra: įrengta bendra, minėtoms savivaldybėms, nuotekų dumblo kompostavimo aikštelė Ukmergės rajone, įsigyta būtina kompostavimo technologinė įranga. Nuo 2013 m. tinkamam dumblo tvarkymui Širvintų rajone organizuojamas žaliųjų atliekų atvežimas į Ukmergės rajoną.

Širvintų rajono savivaldybėje lietaus vandens surinkimo infrastruktūrą turi tik Čiobiškio k., Lapelių k., Musninkų mstl., Širvintų m. Šiose vietovėse reikalinga rekonstruoti esamą lietaus surinkimo infrastruktūrą. Miesto gatvių apšvietimo priežiūra, remontu, apželdinimu, aplinkos tvarkymu, kelių, gatvių, šaligatvių remontu savivaldybėje rūpinasi UAB „Širvintų komunalinis ūkis“. 2014 m. Zibalų mst. atlikta gatvių apšvietimo rekonstrukcija.

Širvintų rajono savivaldybėje yra įregistruotos tik trys mažosios hidroelektrinės, tačiau ženklios įtakos savivaldybės energetikai jos neturi. Elektros paskirstymo tinklas išvystytas gerai, tačiau didžioji dalis 0,35 kV linijų ir dalinai 10 kV linijos yra fiziškai pasenę. Kaip ir visoje šalies teritorijoje, taip ir Širvintų rajono savivaldybėje elektros energiją gyventojams tiekia AB LESTO. Širvintų rajono savivaldybės administracijos iniciatyva, siekiant savivaldybės teritorijoje nustatyti elektros tinklų plėtros prioritetines kryptis, yra parengtas Širvintų rajono elektros tinklų infrastruktūros plėtros specialusis planas. Siekiant gerinti elektros energijos tiekimą, planuojami keli pakeitimai. Numatoma atnaujinti susidėvėjusius įrenginius visame Širvintų rajone, modernizuoti esamą elektros energijos 10 Kv-0,4 Kv skirstomąjį tinklą, plėsti elektros energijos skirstomąjį tinklą, gerinti miesto ir kaimo gyvenviečių gatvių apšvietimą, tiesti elektros paskirstymo tinklus miestų, gyvenviečių teritorijose ir kt.

APLINKOSAUGA

Remiantis Širvintų rajono savivaldybės aplinkos oro kokybės valdymo 2011–2014 metų programa, Širvintų rajone aplinkos orą teršia automobilių transportas ir įmonės, tokios kaip UAB „Širvintų šiluma“, Ūkininko K. Juščiaus Širvintų k. ir Motiejūnų k. pievagrybių auginimo cechas, UAB „Bagaslaviškio pieninė“. Pramonė Širvintų rajono savivaldybėje yra menkai išvystyta, todėl didelės įtakos aplinkos oro užterštumui neturi. 2013 m. Širvintų

rajono savivaldybėje į atmosferą iš viso buvo išmesta 232,7 t teršalų, t. y. 4,5 % visų Vilniaus apskrityje išmestų teršalų bei 0,4 % visų šalyje išmestų teršalų. 2013 m. duomenis, palyginus su 2012 m. duomenimis, į atmosferą išmestų teršalų kiekis sumažėjo: Širvintų rajono savivaldybėje 14,5 %, šalyje 6,4 %, Vilniaus apskrityje 23,7 %. Aplinką Širvintų rajono savivaldybėje labiausiai teršia dujinės ir skystosios medžiagos, kurios 2013 m. sudarė 89,6 % (208,4 t), o kietosios medžiagos sudarė 10,4 % (24,3 t). Iš dujinių ir skystųjų medžiagų oras daugiausia teršiamas anglies monoksidaais, 2013 m. buvo 105,1 t. 2013 m. vienam Širvintų rajono savivaldybės gyventojui teko 13,9 kg išmestų teršalų, kai tuo tarpu vienam šalies gyventojui teko beveik dvigubai daugiau teršalų (20,5 kg/gyventojui).

2011–2012 m. laikotarpiu išleidžiamų nuotekų kiekis Širvintų rajono savivaldybėje padidėjo 5,9 % (nuo 297,4 tūkst. m³ iki 315,0 tūkst. m³). 2012 m. Širvintų rajone nebuvo išleistų nepakankamai išvalytų ir užterštų nuotekų, tuo tarpu visoje šalies teritorijoje nepakankamai išvalytų nuotekų išleista 3995,3 tūkst. m³ (0,14 % visų nuotekų) bei 32,0 tūkst. m³ išleista užterštų (be valymo) nuotekų. Vilniaus apskrityje nepakankamai išvalytų nuotekų išleidžiama mažiau (1634,0 tūkst. m³) nei šalyje.

Širvintų rajono savivaldybėje kuriama komunalinių atliekų tvarkymo sistema yra integrali regioninės sistemos dalis. Iš Širvintų rajono gyventojų komunalines atliekas surenka didžiausia atliekų tvarkymo bendrovė Lietuvoje UAB „Ecoservice“.

ŽEMĖS ŪKIS IR MIŠKININKYSTĖ

Širvintų rajonas yra žemės ūkio kraštas, kaimiškose vietovėse gyvena 63,4 proc. visų rajono gyventojų. 2014 m. pradžioje rajone įregistruoti 2139 ūkininkų ūkiai, tai sudaro 13,2 proc. Vilniaus apskrities ir 1,8 proc. šalies ūkių, veikia 3 žemės ūkio bendrovės. Dauguma ūkių yra vidutiniai arba smulkūs. Didžiausias ūkis rajone – 453 ha., vidutinis ūkio dydis – 7,06 ha. 2014 m. Širvintų rajone žemės ūkio naudmenos užėmė 36110,75 ha, tai sudarė 39,86 proc. viso rajono ploto. Didžiąją dalį naudojamų žemės ūkio plotų užėmė pievos ir ganyklos (15377,53 ha arba 16,97 proc.), ariama žemė (19825,89 ha arba 21,88 proc.), likusios žemės ūkio naudmenos (191,40 ha) – sodai, uogynai ir riešutmedžiai, medelynai ir kiti daugiamečiai augalai. Savivaldybių lygmeniu Širvintų rajonas priskirtas mažo nepalankumo vietovei. 2014 m. Širvintų rajono savivaldybėje žemės ūkio skyriuje naudmenos ir pasėlius deklaravo 2409 žemės ūkio subjektai.

2014 metais rajone yra 10 stambių pienininkystės ūkių, kuriuose laikoma iki 81 karvių. Ūkininkai prekiauja pieno produktais ir jų gaminiais Vilniuje mobiliuose ūkininkų turgeliuose.

Pagal traktorių, savaeigių ir žemės ūkio mašinų ir jų priekabų registro duomenis, 2014 m. pabaigoje Širvintų rajono savivaldybėje įregistruota 2445 žemės ūkio technikos, atlikta 530 žemės ūkio technikos techninių apžiūrų. 2013 m. palyginus su 2014 m. žemės ūkio technikos įregistruota 2014 m. pabaigoje 4,58 proc. daugiau, o techninių apžiūrų atlikta 34,49 proc. mažiau.

Rajono ūkininkai aktyviai dalyvauja kraštovaizdžio tvarkymo, pusiau natūrinio ūkininkavimo, ūkio modernizavimo programose. Širvintų rajono miškai 2014 m. užima 381,94 ha, t.y. 0,42 proc. viso rajono ploto.

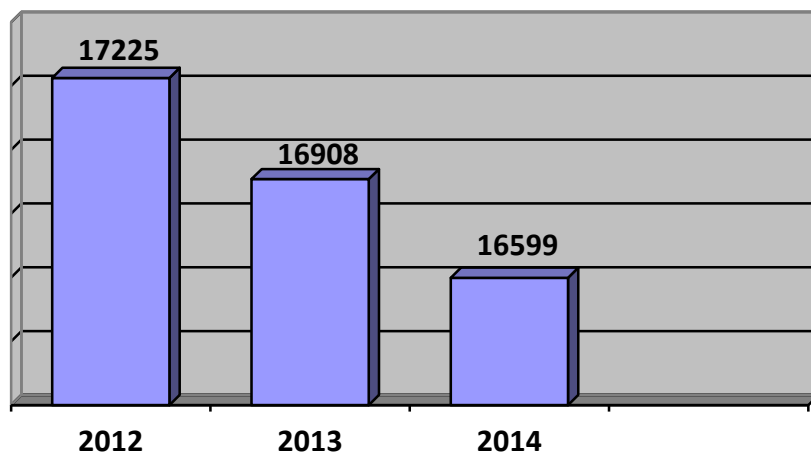
SOCIALINIAI VEIKSNIAI

DEMOGRAFINĖ SITUACIJA

2014 m. pradžioje Širvintų rajono savivaldybėje gyveno 16599 gyventojų. Tai sudarė 2,06 % Vilniaus apskrities ir 0,56 % šalies gyventojų. Gyventojų skaičius savivaldybėje

kiekvienais metais mažėja. Per 2012-2014 m. laikotarpį statistikos departamento duomenimis, gyventojų skaičius savivaldybėje sumažėjo 3,6 %. Gyventojų skaičius, nagrinėjamu laikotarpiu, taip pat mažėjo šalyje (2,0 %) ir visose jos apskričių savivaldybėse.

Gyventojų skaičius Širvintų rajono savivaldybėje 2012–2014 m. pradžioje

Šaltinis: Statistikos departamentas

Gyventojų tankumas (gyventojų skaičius viename km^2) Širvintų rajono savivaldybėje yra vienas iš mažiausių, jį lyginant su šalies, Vilniaus apskrities ir apskrities savivaldybių rodikliais. 2014 m. pradžioje gyventojų tankumas savivaldybėje siekė $18,3 \text{ gyventojų/km}^2$, šalies gyventojų tankumas buvo $45,1 \text{ gyventojai/km}^2$, Vilniaus apskrities – $82,8 \text{ gyventojai/km}^2$. Didžiausiu gyventojų tankumu apskrityje pasižymėjo Vilniaus miesto savivaldybė ($1345,9 \text{ gyventojai/km}^2$), mažiausiu – Švenčionių rajono savivaldybė ($15,5 \text{ gyventojai/km}^2$).

Gimstamumas :

2013 m. - 137, 2014 m. I pusm. - 82 naujagimiai.

Mirtingumas:

2013 m. - 301, 2014 m. I pusm. – 153 asmenys.

2011–2013 m. Širvintų rajono savivaldybėje, kaip ir Vilniaus apskrityje, gimusių naujagimių skaičius kito netolygiai: 2011-2012 m. išaugo (nuo 139 naujagimių iki 156 naujagimių) ir 2013 m. vėl sumažėjo (iki 137 naujagimio). Tuo pačiu laikotarpiu mirusiųjų skaičius savivaldybėje svyravo priešinga amplitudė: mažėjo 2011–2012 m. (nuo 309 mirusiųjų iki 271 mirusiųjų) ir vėl išaugo 2013 m. (iki 301 mirusiojo). Mirusiųjų skaičius šalyje mažėjo 2011–2012 m. ir vėl išaugo 2013 m., tuo tarp Vilniaus apskrityje tolygiai didėjo visą 2011–2013 m. laikotarpį.

Gimstamumą viršijantis mirtingumas lemia neigiamą natūralų gyventojų prieaugį. Neigiama natūrali gyventojų kaita Širvintų rajono savivaldybėje 2011–2012 m. sumažėjo nuo -170 iki -115, bet 2013 m. vėl siekė -164. Iš Vilniaus apskrities savivaldybių, teigiama natūrali gyventojų kaita 2011-2013 m. laikotarpiu buvo fiksuota Vilniaus miesto savivaldybėje (vidutiniškai siekė 3940). Šią tendenciją lėmė aukšti Vilniaus miesto gimstamumo rodikliai.

2013 m. statistikos departamento duomenimis į Širvintų rajono savivaldybę atvyko 366 asmenys, iš savivaldybės išvyko 524 asmenys. Neto migracija savivaldybėje siekė -158. Neigiamas migracijos saldo 2014 m. buvo fiksuotas visoje šalyje, Vilniaus apskrities savivaldybėse, išskyrus Vilniaus apskritį, Vilniaus miesto ir Vilniaus rajono savivaldybes.

2014 m. pradžioje Širvintų rajono savivaldybėje darbingo amžiaus gyventojai sudarė 61,6 %, vaikai (iki 15 metų amžiaus) – 14,1 %, o pensinio amžiaus žmonės – 24,3 % visų rajono gyventojų. 2012–2014 m. savivaldybėje labiausiai mažėjo vaikų (iki 15 metų amžiaus), taip pat mažėjo ir darbingo bei pensinio amžiaus gyventojų (atitinkamai: 7,6 %, 2,7 % ir 3,7 %). Gyventojų senėjimo tendencijos būdingos visai Lietuvos visuomenei.

UŽIMTUMAS IR DARBO RINKA

2013 m. vidutinis metinis užimtų gyventojų skaičius Širvintų rajono savivaldybėje siekė 5,1 tūkst. Užimtųjų skaičius 2011–2013 m. laikotarpiu savivaldybėje sumažėjo 15,0 %. Tuo pačiu laikotarpiu užimtųjų skaičius šalyje didėjo 3,13 % ir Vilniaus apskrityje – 2,97 %. Nagrinėjant 2013 m. Vilniaus apskrities savivaldybių rodiklius pažymėtina, kad užimtųjų skaičius mažėjo Širvintų, Elektrėnų ir Trakų rajono savivaldybėse, o Vilniaus miesto, Vilniaus rajono, Šalčininkų rajono, Švenčionių rajono ir Ukmergės rajono savivaldybėse augo.

2013 m. 1000-iui Širvintų rajono savivaldybės gyventojų teko beveik 302 užimtieji. Tais pačiais metais 1000-iui šalies gyventojų teko 435 užimtieji, 1000-iui Vilniaus apskrities gyventojų – beveik 478 užimtieji. Pagal 1000-iui gyventojų tenkantį užimtųjų skaičių Širvintų rajono savivaldybė lenkė visos Vilniaus apskrities savivaldybės.

Registruotų bedarbių skaičius Širvintų rajono savivaldybėje 2013 m. buvo 1,1 tūkst. 2011–2012 m. laikotarpiu bedarbių skaičius savivaldybėje nekito ir buvo 1,2 tūkst., o 2012–2013 m. laikotarpiu – mažėjo 8,3 % (2012 m. buvo 1,2 tūkst., 2013 m. – 1,1 tūkst. bedarbių). Tuo pačiu laikotarpiu registruotų bedarbių skaičiaus mažėjimas buvo fiksuotas ir šalyje, Vilniaus apskrityje bei apskrities savivaldybėse, išskyrus Ukmergės rajono savivaldybę, kurioje nedarbas 2013 m. padidėjo 3,1 % palyginus su 2012 metais. Bedarbių skaičiaus mažėjimą 2013 m. lėmė padaugėjusių laisvų darbo vietų skaičius. Taip pat didelę įtaką bedarbių skaičiaus pokyčiui daro ir emigracijos srautai savivaldybėse.

2013 m. registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis (nedarbo lygis) Širvintų rajono savivaldybėje siekė 10,6 %, Lietuvoje – 10,9 %, Vilniaus apskrityje – 9,3 %. 2011–2013 m. laikotarpiu nedarbo lygis Širvintų rajono savivaldybėje mažėjo beveik 6,2 %. 2013 m. tarp visų Vilniaus apskrities savivaldybių registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis, neviršijantis 10,0 %, buvo fiksuotas tik Elektrėnų rajono (9,1 %), Trakų rajono (7,4 %) ir Vilniaus miesto (8,1 %) savivaldybėse.

Vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis 2013 m. Širvintų rajono savivaldybėje siekė 1768 Lt., šalyje – 2232 Lt, apskrityje – 2531 Lt. Tai vienas žemiausių rodiklių tarp visų Vilniaus apskrities savivaldybių (mažesnis nei Širvintų rajono savivaldybėje vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis 1582 Lt buvo fiksuotas tik Šalčininkų rajono savivaldybėje). Mažėjant nedarbui 2011–2013 m., vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis Širvintų rajono savivaldybėje didėjo (9,07 %), kaip ir visoje Lietuvoje.

ŠVIETIMAS

2014 m. Širvintų rajono savivaldybėje veikė 11 bendrojo ugdymo mokyklų, iš jų mieste: 1 pradinė, 1 progimnazija, 1 gimnazija; kaimo vietovėje: 6 pagrindinės, 1 gimnazija, 1 vidurinė ir 3 pradinio ugdymo skyriai (Medžiukų, Kernavės, Juodiškių). Miesto vietovėje veikė 2 ikimokyklinio ugdymo įstaigos, kaimo vietovėje – 3 ikimokyklinio ugdymo skyriai. Suaugusiesiems Savivaldybėje sudarytos sąlygos įgyti pradinį, pagrindinį ir vidurinį išsilavinimą Širvintų rajono Gelvonų vidurinėje mokykloje. Širvintų mieste veikė Širvintų meno mokykla ir Širvintų sporto mokykla. Meno ir sporto mokyklose yra sudarytos sąlygos suaugusiųjų neformaliajam švietimui. Savivaldybėje veikia Švietimo centras, kuris turi

padalinį – pedagoginę psichologinę tarnybą.

**Bendrojo ugdymo mokyklų ir mokinių skaičius Širvintų rajono savivaldybėje
2012–2014 metais**

Rodiklis / Metai	2012	2013	2014
Mokinių skaičius (rugsėjo 1 d. duomenys)	2039	1909	1816
Mokyklų skaičius	11	11	11

Šaltinis: Statistikos departamentas

Kiekvienoje savivaldybės seniūnijoje veikė pagrindinė arba vidurinė mokykla (gimnazija). Priešmokyklinio ugdymo arba mišrios grupės buvo įsteigtos visose bendrojo ugdymo mokyklose, todėl mokinių ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo poreikiai buvo tenkinami. Kaimo ikimokyklinio ugdymo skyriuose priešmokyklinio amžiaus vaikai ugdomi mišraus amžiaus vaikų grupėse.

Sudarytos sąlygos mokinių vežiojimui. Visos bendrojo ugdymo mokyklos turi mokyklinius autobusus.

Tinkama mokyklų pastatų ir patalpų būklė yra svarbus ugdymo sąlygų ir kokybės veiksnys. Tik 3 savivaldybės mokyklas galima būtų priskirti I grupei pagal pastatų būklę. Mokyklų pastatų būklė ir kabinetų bei patalpų atitiktis Mokyklų aprūpinimo standartams įvertinimas rodo, kad daugelio mokyklų pastatų būklė yra patenkinama arba bloga, joms sutvarkyti reikia nemažų investicijų. Pagrindinės mokyklų pastatų problemos – nesandarūs langai, prasti sanitariniai mazgai, neefektyvios šildymo sistemos, pastatų apšiltinimas, elektros instaliacijos keitimas.

SVEIKATOS APSAUGA

Šiuo metu Širvintų rajono savivaldybėje veikia VŠĮ Širvintų rajono pirminės sveikatos priežiūros centras, kurio sudėtyje yra 2 ambulatorijos (Musninkų ir Gelvonų), VŠĮ „Širvintų ligoninė“, kurios sudėtyje yra slaugos ir palaikomojo ligų skyrius, 4 privatūs odontologijos kabinetai, UAB „Širvintų psichikos sveikatos centras“, UAB sveikatos centras „Gruodė“, Jūratės Jokimaitienės individuali įmonė „Sveikatos konsultacijos“, Viktorijos Trinkūnienės individuali įmonė. Visuomenės sveikatos priežiūrą Širvintų rajono savivaldybėje atlieka Kaišiadorių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras.

2013 m. Širvintų rajono savivaldybės sveikatos priežiūros įstaigose dirbo 64 praktikuojantys gydytojai ir 80 praktikuojančių slaugytojų. Praktikuojančių slaugytojų skaičius, kaip ir gydytojų skaičius, savivaldybėje tolygiai mažėjo.

Statistikos departamento duomenimis, 2013 m. Širvintų rajono savivaldybės sveikatos priežiūros įstaigose dirbo 10 praktikuojančių odontologų. Nuo 2009 m. praktikuojančių odontologų skaičius savivaldybėje augo (išaugo nuo 7 odontologų 2009 m. iki 10 odontologų 2012 m). 2013 m. 10000 savivaldybės gyventojų teko 5,9 praktikuojantys odontologai.

2013 m. Širvintų rajono pirminiame sveikatos priežiūros centre aptarnaujamų žmonių skaičius buvo 12 820. Nuo 2009 m. aptarnaujamų žmonių skaičius sumažėjo 5% (t.y. 672 asmenimis). Teiktos medicininės paslaugos 187 asmenims, turintiems specialiuosius nuolatinės slaugos poreikius, iš jų 12, gyvenantiems globos namuose. Gydyti ir reabilitacijos įstaigas 2013 m. pirminis sveikatos priežiūros centras išsiuntė 71 rajono gyventoją, iš jų 32 vaikus. Ambulatorinė reabilitacija buvo skirta 35 rajono gyventojams, palaikomoji reabilitacija skirta 2 vaikams, sveikatą grąžinantis gydymas - 27 asmenims,

stacionarinė reabilitacija II - 7 asmenims.

Rajono pirminio sveikatos priežiūros centro Psichikos sveikatos centras 2013 m. pradžioje aptarnavo 11 977 gyventojus, tuo tarpu metų pabaigoje gyventojų skaičius sumažėjo 170. Metų bėgyje teikta skatinamoji psichikos sveikatos slaugytojo apsilankymo namuose paslauga, ja pasinaudojo 3 144 asmenys.

2013 m. į NDNT (Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba) nukreipta 100 pacientų, iš kurių: pirminiai buvo 8, pakartotini – 25, neįgalumo lygiui nustatyti – 15 vaikų, specialiems poreikiams nustatyti – 52 asmenys.

VŠĮ Širvintų ligoninė teikė antrinio lygio stacionarines, specializuotas ambulatorines, pirminio lygio slaugos ir palaikomojo gydymo, dienos chirurgijos, dienos stacionaro, stebėjimo ir dantų protezavimo paslaugas. Stacionarinė pagalba VŠĮ Širvintų ligoninėje 2013 metais suteikta 1 865 rajono gyventojams. Vidutinė gydymo trukmė – 10,7 dienų. Vidutiniškai per vieną dieną stacionare gydėsi 55 ligoniniai. Palaikomojo gydymo ir slaugos skyriuje gydyti 233 asmenys.

2013 m. apsilankymų skaičius pas II lygio gydytojus specialistus – 30 787, stebėjimo paslaugų kiekis – 289, iš jų 6 vaikai, ambulatorinių operacijų atlikta 289, profilaktinių apsilankymų užregistruota 919. 2013 m. palyginus su 2012 m. padidėjo prioritetinių paslaugų teikimas: dienos stacionare – 238 atvejais (31,16%), stebėjimo paslaugos – 95 atvejais (48,96%), slaugos ir palaikomojo gydymo – 1536 lovodieniais (19,96%), tačiau sumažėjo gydytojų konsultantų konsultacijų – 888 atvejais (3,95%), dienos chirurgijos paslaugų – 56 atvejais (31,82%).

2013 m. Savivaldybės tarybos sprendimu, neprieštaraujant Vilniaus miesto savivaldybei, abipusiu Savivaldybių tarybų susitarimu sutarties pagrindu greitosios medicinos pagalbos paslaugų teikimas Širvintų rajono gyventojams ir valdymo funkcijos perduotos VŠĮ Vilniaus greitosios medicinos pagalbos stočiai. GMP (Greitosios medicinos pagalbos) kreipėsi 5174 Širvintų rajono asmenys, bei 74 atvykę iš kitų Lietuvos Respublikos miestų.—Nelaimingi atsitikimai sudarė 15,5%, ūmūs susirgimai ir būklės – 74,1%, ligonių pervežimai – 8%, GMP be rezultatų iškviesta 83 kartus, tai sudarė 2,4%.

Siekiant pagerinti visuomenės sveikatingumo rodiklius, būtina vykdyti gyventojų švietimą sveikatos išsaugojimo klausimais, didžiausią dėmesį skiriant prevencinių programų prieš lėtines neinfekcines ligas vykdymui savivaldybėje, infekcinių ligų profilaktikos priemonėms, sveikai mitybai ir fiziniam aktyvumui visais gyvenimo tarpsniais. Ypatingas dėmesys turi būti skiriamas sveikam senėjimui, nes slaugos ir priežiūros sistemos paslaugomis daugiausiai naudojasi vyresnio amžiaus asmenys. Savivaldybės teritorijoje vykdomos valstybinės ir specializuotos prevencinės programos. Visuomenės sveikatos programos finansuojamos Širvintų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos lėšomis. 2013 metais bendra lėšų suma buvo 27 740 Lt (privalomojo sveikatos draudimo lėšos – 16 600 Lt ir 20 proc. Savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšų – 11 140 Lt). 2013 metais buvo finansuota 15 programų. 2013 metais rajone buvo vykdoma Visuomenės sveikatos rėmimo specialioji programa: 8 profilaktinės programos buvo finansuotos iš PSDF biudžeto lėšų (16 600,00 Lt), 7 profilaktinės programos buvo finansuotos iš Širvintų rajono aplinkos apsaugos rėmimo programos lėšų (11 140,00 Lt). 2014 m. iš Savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos, finansuojamos iš Širvintų rajono savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšų (27 800 Lt) buvo finansuota 13 programų.

2014 m. Savivaldybė rėmė Dantų protezavimo paslaugų teikimo išlaidų kompensavimo programą skirdama 5 000Lt, sveikatos priežiūros įstaigų veiklą – 19 000 Lt (4 000 Lt veiklai, 15 000 Lt VŠĮ Širvintų ligoninės garažo remontui), Sveikatos rėmimo specialiajai programai – 27 800 Lt, poilsio ir sporto priemonėms – 8 000 Lt.

2013 metais Širvintų rajone registru centre įregistruoti 7 sporto klubai (Širvintų rajono sveikuolių klubas „Žvalumas“, Širvintų rajono futbolo klubas „Širvinta“, Širvintų rajono žolės riedulio klubas „Inta“, Širvintų „Atžalyno“ progimnazijos klubas „Atžalynas“,

Širvintų rajono automobilių sporto klubas, Širvintų rajono sporto ir kultūros klubas „Saldva“, Širvintų rajono Čiobiškio seniūnijos kultūros ir sporto klubas „Pykuolis“). Sporto klubuose sportuoja apie 500 žmonių. 2013 m. Sveikatingumo programos tikslams įgyvendinti ir rodikliams pasiekti panaudota 8 tūkstančiai litų Savivaldybės biudžeto lėšų. Buvo surengta per 80 poilsio ir sporto renginių.

Širvintų rajono savivaldybės administracija 2014 metais dalyvavo sveikatos apsaugos ministerijos koordinuojamose tarpinstitucinėse programose: vaikų sveikatos stiprinimo, valstybinėje alkoholio ir maudyklų vandens stebėsenos, triukšmo valdymo.

SOCIALINĖ APSAUGA

Socialinių paslaugų poreikis Širvintų rajono savivaldybėje, kaip ir visoje Lietuvoje, didėja. Pagrindiniai socialinių paslaugų gavėjai savivaldybėje yra senyvo amžiaus asmenys, asmenys turintys negalią, socialinės rizikos šeimos ir jose augantys vaikai, vaikai likę be tėvų globos, kiti asmenys, turintys socialinių problemų.

Širvintų rajono savivaldybės gyventojai (kaip ir Lietuvos, Vilniaus apskrities) senėja. Jei 2011 m. pensinio amžiaus gyventojai savivaldybėje sudarė 22,7 %, tai 2014 m. sudarė jau 24,9 %. Gyventojų senėjimo procesas yra neigiamas reiškinys, turintis ryškų socialinį, ekonominį poveikį. Senstant visuomenei didėja sveikatos priežiūros, pensionatų, globos ir rūpybos įstaigų poreikis, o kartu ir išlaidos šioms paslaugoms teikti.

Socialinės rizikos šeimų, kaip ir jose augančių vaikų, skaičius savivaldybėje mažėja. Jei 2011 m. savivaldybėje buvo įregistruotos 172 socialinės rizikos šeimos, kuriose augo 340 vaikų, tai 2014 m. – 141 socialinės rizikos šeimos, kuriose augo 253 vaikai. 2014 m. duomenis, palyginus su 2011 m. duomenimis, socialinės rizikos šeimų skaičius taip pat mažėjo šalyje, Vilniaus apskrityje bei daugelyje apskrities savivaldybių (Šalčininkų rajono, Švenčionių rajono, Trakų rajono, Ukmergės rajono ir Vilniaus rajono savivaldybėse).

2011–2014 m. savivaldybėje augo pagalbą į namus ir socialinę globą namuose gavusių asmenų skaičius. Jei 2011 m. savivaldybėje šias socialines paslaugas gavo 98 asmenys, tai 2014 m. – 102 asmenys. Pagalbą į namus ir socialinę globą namuose gavusių asmenų skaičius, nagrinėjamu laikotarpiu, taip pat augo šalyje ir apskrityje. Nagrinėjant apskrities savivaldybių rodiklius, pažymėtina, kad pagalbą į namus ir socialinės globą namuose gavusių asmenų skaičius mažėjo Elektrėnų, Trakų rajono, Ukmergės rajono savivaldybėse, augo Šalčininkų rajono, Širvintų rajono, Švenčionių rajono, Vilniaus miesto ir rajono savivaldybėse.

Širvintų rajono savivaldybėje 2014 m. socialines paslaugas įvairioms klientų grupėms teikė 11 įstaigų, iš kurių 2 teikė stacionarias socialinės globos paslaugas. Viena iš šių įstaigų buvo pavaldė Savivaldybės tarybai, 1 – Bažnyčios tarybai, kitos – NVO. Siekdama gerinti socialinių paslaugų teikimą ir jų prieinamumą gyventojams, Savivaldybės taryba kasmet finansuoja daugumos organizacijų, vykdančių socialinę veiklą, programų projektus. 2014 m. Širvintų rajono savivaldybėje veikusios socialinių paslaugų įstaigos:

- Socialinės globos namai:
 - ❖ Labdaros ir paramos fondo Širvintų parapijos globos namai. Globos namai pavaldūs Bažnyčios tarybai. Vietų skaičius – 30.
- Socialinės priežiūros centrai:
 - ❖ Širvintų vaikų dienos centras. Centras pavaldus NVO. Vietų skaičius – 40.
 - ❖ Bagaslaviškio vaikų dienos centras. Centras pavaldus NVO. Vietų skaičius – 20.
 - ❖ J. Matulaičio šeimos pagalbos centras. Centras pavaldus NVO. Vietų skaičius – 20.
 - ❖ Čiobiškio vaikų dienos centras „Pykuolis“. Centras pavaldus NVO. Vietų

skaičius – 23.

❖ Bartkuškio vaikų dienos centras. Centras pavaldus NVO. Vietų skaičius – 15.

- Bendruomeninės įstaigos:

❖ Vileikiškių vaikų dienos centras „Lašelis“. Centras pavaldus NVO. Vietų skaičius – 20.

- Kitos socialinių paslaugų įstaigos:

❖ Širvintų rajono savivaldybės socialinių paslaugų centras: pagalba į namus; ilgalaikė socialinė globa; trumpalaikė socialinė globa; dienos socialinė globa; krizių padalinio paslaugos, socialinių igūdžių ugdymas ir palaikymas; paslaugos socialinės rizikos šeimoms. Centras yra pagrindinis socialinių paslaugų teikėjas savivaldybėje, pavaldus Savivaldybės tarybai. Vietų skaičius – 45 (socialinės globos).

❖ Širvintų neįgaliųjų draugija. Draugijos steigėjas NVO.

❖ Širvintų rajono žmonių bendrija „Lemties bičiuliai“. Bendrijos steigėjas NVO. Vietų skaičius – 25.

❖ Vilniaus ir Alytaus regionų Aklujų centras, Širvintų r. filialas. Centras yra viešoji įstaiga. Vietų skaičius – 12.

Daugelis šių socialines paslaugas teikiančių įstaigų yra įsikūrę savivaldybės centre (išskyrus vaikų dienos centrus, kurių 5 veikia seniūnijose). Dideli atstumai tarp Širvintų miesto bei savivaldybės seniūnijų gyvenviečių ir kaimų lemia tai, kad socialinės paslaugos ir informacija apie jas vis dar nepakankamai pasiekiami atokiau gyvenantiems savivaldybės gyventojams. Be įvardintų socialinių paslaugų įstaigų, socialinės paslaugos teikiamos ir kitose savivaldybės, švietimo, sveikatos, NVO įstaigose, kurių pagrindinė veikla nėra socialinių paslaugų teikimas.

Plėtojant socialinių paslaugų infrastruktūrą, būtų naudinga steigti vaikų dienos centrus kiekvienoje seniūnijoje. Tai padėtų aktyvinti prevencinį darbą su socialinės rizikos šeimomis vietoje, neatskiriant vaikų nuo tėvų.

Širvintų rajono savivaldybė perka psichoneurologinio pobūdžio globos namų paslaugas, vaikų stacionarios globos paslaugas, nes savivaldybėje nėra infrastruktūros, teikiančios šias paslaugas. Vaikai gyvena Ukmergės ir Vilniaus globos institucijose. Vaiko teisių apsaugos skyriaus darbuotojams skubiai paėmus vaiką iš šeimos, jis apgyvendinamas VŠĮ Širvintų ligoninės vaikų ligų skyriuje, kol sutvarkomi reikalingi globos dokumentai arba jis gražinamas tėvams. Savivaldybėje reikėtų laikinos socialinės globos institucijos, kurioje vaikai laikinai gyventų, kol tėvai išspręs savo sveikatos, priklausomybės nuo alkoholio ar kitas problemas (įveiks krizę).

Daugumos Širvintų rajono savivaldybės socialinių paslaugų įstaigų infrastruktūra yra gera, pastatai atitinka higienos normas, saugumo ir technikos reikalavimus. Įstaigų patalpos pritaikytos neįgaliųjų žmonių poreikiams, dėl to neįgalieji gali aktyviau dalyvauti bendruomenės gyvenime. Šios įstaigos nuolat dalyvauja projektinėje veikloje ir ieško finansavimo galimybių gerinti įstaigų materialinę bazę.

KULTŪRA

Širvintų rajono savivaldybėje yra išsidėstę 249 kultūros paveldo objektai. Savivaldybė garsi savo bažnyčiomis (Širvintų Šv. Arkangelo Mykolo bažnyčia, Kernavės Švč. Mergelės Marijos Škaplierinės bažnyčia, Musninkų Švč. Trejybės bažnyčia, Šešuolėlių Švč. Mergelės Marijos Visų Malonių Tarpininkės bažnyčia, Alionių Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo bažnyčia), dvaro sodybomis (Narvydiškio dvaro sodyba, Bartkuškio dvaro sodyba, Lapšių dvaro sodyba, Šešuolėlių I dvaro sodyba), piliakalniais (Janionių piliakalnis, Mančiūšėnų piliakalnis, Totoriško piliakalnis, Kernavės piliakalniai). Tarp visų Vilniaus apskrities savivaldybių daugiausiai kultūros paveldo objektų įregistruota Vilniaus

miesto (3733 kultūros vertybės) ir rajono (472 kultūros vertybės) savivaldybėse, mažiausiai – Elektrėnų (129 kultūros vertybės) ir Širvintų rajono (396 kultūros vertybės) savivaldybėse.

2014 m. Širvintų rajono savivaldybėje veiklą vykdė Valstybinio Kernavės kultūrinio rezervato archeologijos ir istorijos muziejus, Bažnytinių relikto muziejus, privati Jono Pivoro „Armonika“ ir Entafarmos farmacijos muziejai. Savivaldybėje veikianys muziejai yra svarbūs turizmo traukos objektai, padedantys geriau pažinti savivaldybės istoriją ir etnokultūrą.

2012 m. Širvintų rajono savivaldybėje veikė vienas kultūros centras ir 12 jo filialų (Čiobiškio, Gelvonų, Anciūnų, Družų, Jauniūnų, Juodiškių, Kernavės, Kiauklių, Medžiukų, Motiejūnų, Musninkų ir Vileikiškių). 2013 m. kultūros centre veiklą vykdė 53 mėgėjų meno kolektyvai jungęs 513 asmenų. Taigi kultūros centro ir jo filialų skaičius išliko nepakitęs, o mėgėjų meno kolektyvų ir jų dalyvių skaičius kultūros centre padidėjo lyginant su 2012 metais.

2013 m. Širvintų rajono savivaldybėje Viešosios bibliotekos tinklą sudarė Viešoji biblioteka ir 20 kaimo filialų (Aleksiškio, Alionių, Anciūnų, Bagaslaviškio, Bartkuškio, Čiobiškio, Družų, Gelvonų, Jauniūnų, Juodiškių, Kernavės, Kiauklių, Lapelių, Liukonių, Medžiukų, Motiejūnų, Musninkų, Šešuolėlių, Vileikiškių ir Zibalų). 2013 m. Viešosios bibliotekos sistemoje sukaupta 144693 vnt. dokumentų. Iš jų: Viešojoje bibliotekoje 45344 vnt. knygų, filialuose 99349 vnt. 2013 m. Viešojoje bibliotekoje įsigyta 2215 vnt. dokumentų, o filialuose - 4125 vnt. Tais pačiais metais Viešojoje bibliotekoje užsiregistravo 1703 skaitytojai, kurie apsilankė 34551 kartą, filialuose – 3242 skaitytojai, jie apsilankė 75642 kartus. 2013 m. Širvintų rajono savivaldybėje sumažėjo Viešosios bibliotekos skaitytojų ir jų apsilankymų skaičius (atitinkamai: 0,23 %, 4,95 %), o jos filialuose – padidėjo (atitinkamai: 3,25 %, 1,69 %), palyginus su 2012 metais.

Viešoji biblioteka dalyvavo Kultūros ministerijos finansuojamuose programose, „Vilniaus apskrities kraštotyros informacijos sklaida internete“ įgyvendinime, 2003 – 2013 m. Bibliotekų renovacijos ir modernizavimo programoje.

Organizavo renginius Nacionalinėje bibliotekų savaitės, Šiaurės šalių bibliotekų savaitės metu. Daug dėmesio skyrė jubiliejinių rašytojų datų ir valstybės švenčių paminėjimui - parengtos LR atmintinoms datoms paminėti literatūrinės parodos. Paminėti Tarmių, Sveikatingumo metai, Dariaus ir Girėno skrydžiui per Atlantą 80-osioms metinėms minėjimui parengtos parodos. Paminėta Pasaulinė poezijos diena.

Bibliotekos buvo atviros ir prieinamos gyventojams, tenkino informacinius ir kultūrinius poreikius, aktyviai dalyvavo visuomeniniame gyvenime.

Kultūrinis gyvenimas savivaldybėje yra gana aktyvus, kultūros centras ir viešoji biblioteka organizuoja nemažai kultūrinių renginių. Širvintų rajono savivaldybės kultūros centras ir viešoji biblioteka nuolatos dalyvauja projektinėje veikloje ir tokiu būdu pritraukia papildomų lėšų veiklos finansavimui.

Širvintų rajono savivaldybės administracija siekia gerinti kultūrinių paslaugų prieinamumą savivaldybėje bei didinti kultūros informacijos sklaidą visuomenėje. Tuo tikslu Savivaldybės administracijos Kultūros, turizmo ir ryšių su užsienio šalimis skyrius, o taip pat Savivaldybės kultūros įstaigos sudaro sąlygas susipažinti su vietos etnokultūra, etninėmis tradicijomis, dvasiniu ir istoriniu paveldu, Savivaldybės bibliotekose yra plečiama informacinių technologijų infrastruktūra. Siekiant išsaugoti kultūros paveldo objektus, atliekami jų tvarkybos darbai, stebėsena.

SPORTAS

2014 m. Širvintų rajono savivaldybėje veikė Širvintų sporto mokykla ir 7 VĮ Registrų centre įregistruoti sporto klubai (Širvintų rajono Čiobiškio seniūnijos kultūros ir sporto

klubas „Pykuolis“, Širvintų rajono sveikuolių klubas „Žvalumas“, Širvintų rajono futbolo klubas „Širvinta“, Širvintų rajono žolės riedulio klubas „Inta“, Širvintų automobilių sporto klubas, Širvintų „Atžalyno“ sporto klubas ir Širvintų sporto ir kultūros klubas „Saldva“).

BĮ Širvintų sporto mokykla yra neformaliojo vaikų švietimo mokykla ir formalųjį švietimą papildančio ugdymo mokykla. Mokyklos pagrindinė paskirtis – neformaliojo vaikų švietimo grupės sportinio ugdymo mokykla. 2013-2014 metais sportuojančiųjų mokinių skaičius padidėjo iki 230.

2014 m. sporto mokykla surengė 35 sporto varžybas (2013 m. – 33 sporto varžybas), kuriose dalyvavo 1200 dalyvių (2013 m. – 1150 dalyvių).

2014 m. sporto mokykloje parengta 35 LR rinktinės narių (8 nacionalinės, 8 jaunimo ir 19 jaunių). 2013 m. mokykloje buvo parengti 33 LR rinktinės nariai (8 nacionalinės, 7 jaunimo ir 18 jaunių).

2014 m. sporto mokykloje dirba 22 darbuotojai (10 sporto sistemos ir 12 kitų darbuotojų).

Širvintų rajono sporto klubuose 2013 m. sportavo 563 asmenys (arba 27,3 % daugiau nei 2012 m. – 442). 2013 m. sporto klubai surengė 69 varžybas, kuriose dalyvavo 1369 dalyviai (2012 m. – 872).

2013 m. visiems buvo surengta 11 sporto renginių, kuriose dalyvavo 372 dalyviai (2012 m. – 276).

Sporto ir aktyvaus laisvalaikio renginius (seniūnijų sporto žaidynės, mokinių olimpinio festivalio žaidynės, krepšinio, tinklinio, stalo teniso, plaukimo, žolės riedulio, futbolo ir kitų sporto šakų rajono pirmenybės) Širvintų rajono savivaldybėje organizuoja Savivaldybės administracijos Švietimo ir sporto skyrius. Sportinė veikla taip pat organizuojama bendrojo, priešmokyklinio ir ikimokyklinio ugdymo įstaigose.

2013 m. Širvintų kaime, Lapelių kaime (Čiobiškio seniūnija), Vileikiškių kaime (Musninkų seniūnija) buvo įrengtos universalios dirbtinės dangos sporto aikštelės. Kernavėje įrengtas sporto aikštynas. Gelvonų vidurinėje mokykloje įrengta universali dirbtinės dangos sporto aikštelė ir 100 metrų dirbtinės dangos bėgimo takas.

2014 m. Čiobiškio pagrindinėje mokykloje įrengta universali dirbtinės dangos aikštelė, 60 m. bėgimo takas, šuolio į tolį sektorius, paplūdimio tinklinio aikštelė.

Bagaslaviškio Igno Šeinaus pagrindinėje mokykloje įrengta dirbtinės dangos universali sporto aikštelė.

Dalies sporto bazių infrastruktūros būklė yra bloga (Širvintų Lauryno Stuokos-Gucevičiaus gimnazijos stadionas, Širvintų „Atžalyno“ progimnazijos stadiono bėgimo takai). Sporto bazės atnaujinamos panaudojant ES ir kitų fondų paramą.

2014 m. savivaldybėje buvo kultivuojamos olimpinės ir kitos (neolimpinės) sporto šakos. Iš olimpinio sporto šakų savivaldybėje buvo kultivuojamas futbolas, krepšinis, lengvoji atletika, plaukimas, stalo tenisas, šaudymo sportas, tinklinis ir žolės riedulys. Iš neolimpinio sporto šakų – smiginis, šaškės, virvės traukimas, kvadratas, „Drasūs, stiprūs, vikrūs“, automobilių sportas.

VIEŠASIS SAUGUMAS

2013 metais Lietuvoje užregistruotos 84 715 nusikalstamos veikos, iš jų 91,3 % nusikaltimai ir 8,7 % baudžiamieji nusižengimai (2012 m. – 82 492 nusikalstamos veikos, iš jų 91,3 % nusikaltimai ir 8,7 % baudžiamieji nusižengimai).

2013 metais registruota 2 223 nusikalstamomis veikomis (2,7 %) daugiau nei 2012

metais. Šį augimą daugiausia lėmė 2011-12-15 įsigaliojęs Lietuvos Respublikos apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymas, pagal kurį smurtas artimoje aplinkoje nepriskiriamas privataus kaltinimo bylų kategorijai. Smurto artimoje aplinkoje nusikalstamos veikos 2012 metais sudarė apie 7 % visų registruojamų nusikalstamų veikų. Per 2013 m. buvo užregistruota 21 615 pranešimų apie smurtą artimoje aplinkoje.

2013 m. Širvintų rajono savivaldybėje buvo užregistruota 378 nusikalstamos veikos (2012 metais – 394), iš jų nusikaltimai sudarė 334, o baudžiamieji nusižengimai – 44. 2013 metais 100 000 gyventojų teko beveik 2 256 nusikalstamos veikos (2012 m. – 2 309). 2013 m. užregistruotų nusikalstamų veikų skaičius ir sumažėjo 4,06 %, lyginant su 2012 metais, taip pat šis rodiklis Širvintų rajono savivaldybėje buvo mažiausias tarp visų Vilniaus apskrities savivaldybių.

2013 m. Širvintų rajono savivaldybėje buvo ištirtos 221 nusikalstamos veikos (arba 58,5 % visų užregistruotų nusikalstamų veikų): 192 nusikaltimai (arba 57,5 % visų užregistruotų nusikaltimų) ir 29 nusižengimai (arba 65,9 % visų užregistruotų nusižengimų).

Per 2014 metų dešimt mėnesių Širvintų rajono savivaldybėje užregistruotos 351 nusikalstamos veikos (2013 m. per tą patį laikotarpį – 325). Tarp užregistruotų nusikalstamų veikų – 312 nusikaltimų (ištirta 51,3 %) ir 39 nusižengimai (ištirta 64,1 %). Užregistruotos 39 nusikalstamos veikos, padarytos viešose vietose, ištirta – 53,8 %. Tyrimo duomenimis, 37 nusikalstamos veikos padarytos nepilnamečių asmenų; 74 nusikalstamos veikos, padarytos asmenų, anksčiau padariusių nusikalstamas veikas; 28 – padarytos grupės asmenų; 102 – padarytos neblaivių asmenų. Per 2014 metų dešimt mėnesių Savivaldybėje ištirtos 185 nusikalstamos veikos (52,7 %), t.y. 5 veikom mažiau nei 2013 metais.

2014 metais vienas iš policijos veiklos prioritetų – skatinti visuomenę dalyvauti nusikalstamų veikų ir kitų teisės pažeidimų prevencijoje, kartu spręsti viešojo saugumo užtikrinimo bei saugios gyvenamosios aplinkos užtikrinimo klausimus. Siekdama pagerinti savivaldybės kriminogeninę situaciją, Širvintų rajono savivaldybės administracija kartu su Širvintų rajono policijos komisariatu vykdo įvairias prevencines programas, skatina visuomenės aktyvumą, bendradarbiavimą su policijos ir seniūnijos darbuotojais nusikalstamumo prevencijos srityje. Siekiama palaipsniui perduoti saugios aplinkos formavimo iniciatyvą bendruomenės aktyviems nariams. Į pagalbą policijos darbuotojams kviečiami policijos rėmėjai ir aktyvūs, visuomeniškai žmonės. 2013 metais Savivaldybėje buvo 12 Saugios kaimynystės bendruomenių, per 2014 metų I pusmetį buvo įsteigta dar 1 bendruomenė. Pasitikėjimas policija su kiekvienais metais didėja. 2013 metais nepriklausomos bendrovės atlikto tyrimo duomenimis, policija pasitiki 69 % šalies gyventojų.

Širvintų rajono savivaldybėje didelis dėmesys yra skiriamas gaisrų likvidavimui ir gelbėjimo darbams, ugniagesių saugumui ir kvalifikacijos kėlimui. 2012–2013 m. Širvintų rajono savivaldybėje mažėja gaisruose žuvusių asmenų skaičius. 2012 m. Savivaldybėje buvo užregistruota 63 gaisrai (kuriuose žuvo 2 žmonės), 2013 m. – 67 gaisrai (kuriuose žuvo 1 žmogus). Iki 2014 metų lapkričio mėn. Širvintų rajone kilo 80 gaisrų, žuvusių asmenų nėra.

TECHNOLOGINIAI VEIKSNIAI

Šiuolaikinėje, nuolat tobulėjančioje ir kintančioje informacinių technologijų aplinkoje, naujų technologijų naudojimas yra labai svarbus Lietuvos savivaldybėms. Naujos technologijos skatina naujų darbo metodų ir būdų, partnerių, viešinimo, įvaizdžio strategijos priemonių atsiradimą. Savivaldybės privalo sekti technologijų pokyčius, kad juos suprastų ir prisitaikytų. Nuolatinė technologijų plėtra skatina atnaujinti turimą Savivaldybės

kompiuterinę bazę, programinę įrangą ir kitus informacinių technologijų resursus.

Namų ūkių, turinčių asmeninį kompiuterį ir interneto prieigą dalis 2012–2014 m., %

Rodiklis / Metai	2012	2013	2014
Kompiuteris			
Lietuvos Respublika	62,1	65,9	66,2
Vilniaus apskritis	68,3	66,7	67,3
Interneto prieiga			
Lietuvos Respublika	60,1	64,7	66,0
Vilniaus apskritis	66,6	65,2	67,1

Šaltinis: Statistikos departamentas

2014 m. asmeninį kompiuterį Vilniaus apskrityje (savivaldybių lygmeniu Statistikos departamentas duomenų nepateikia) turėjo 67,3 % namų ūkių, interneto prieigą – 67,1 % namų ūkių. Atitinkamai šalyje asmeninį kompiuterį ir interneto prieigą turėjo 66,2 % ir 66,0 % namų ūkių. 2013–2014 m. laikotarpiu tiek Vilniaus apskrityje, tiek ir šalyje augo namų ūkių dalis, turėjusių asmeninį kompiuterį (atitinkamai 0,90 % ir 0,46 %) bei namų ūkių dalis, turėjusių interneto prieigą (atitinkamai 2,9 % ir 2,01 %).

Širvintų rajono savivaldybėje informacija apie Savivaldybės vadovų (Tarybos sprendimai) bei Administracijos veiklą (Direktoriatų išakymai), svarbiausius įvykius, vykdomus projektus, bendruomenių, organizacijų ir įmonių naujienas yra skelbiama interneto svetainėje www.sirvintos.lt. Šioje svetainėje gyventojai bei ūkio subjektai turi galimybę naudotis teikiamomis elektroninėmis paslaugomis.

2013 m. Širvintų rajono savivaldybės interneto svetainėje 58 663 vartotojai apsilankė 109 861 kartus. Per 2014 m. 10 mėnesių svetainėje www.sirvintos.lt 53 396 lankytojai apsilankė 96 257 kartus.

2011 m. buvo baigtas įgyvendinti projektas „Elektroninės demokratijos priemonių plėtra Širvintų rajono savivaldybėje“. Viena šio projekto galimybių – užsiprenumeruoti Savivaldybės naujienas. 2014 metais svetainė turi 78 naujienų prenumeratorių.

E. teisėkūros srityje per 2013 metus buvo patalpinti 254 Širvintų rajono savivaldybės sprendimų dokumentai, kuriuos prisijungę prie sistemos gyventojai gali komentuoti, išsakyti savo nuomonę. Per 2014 m. 10 mėnesių paskelbta 200 Tarybos sprendimų.

Visuomenei suteiktos galimybės teikti pasiūlymus dėl rengiamų dokumentų, komentuoti tarybos sprendimų projektus ir už juos balsuoti, užduoti klausimus aktualiomis temomis, teikti pasiūlymus dėl rengiamų planavimo dokumentų. Tokiu būdu visuomenė įtraukiama į sprendimų priėmimo procesą.

Per 2013-2014 m. buvo sukurtos 7 forumo diskusijų temos. Jose nuomonę įvairiais klausimais pareiškė 96 gyventojai. 2013-2014 m. laikotarpiu Širvintų rajono savivaldybės interneto svetainėje iš viso buvo suteiktos 8 elektroninės paslaugos, atitinkančios 3–4 elektroninių paslaugų brandos lygį (t. y. šias paslaugas galima užsisakyti internetu nevykstant į vietą).

VIDAUS APLINKOS ANALIZĖ

TEISINĖ BAZĖ

Širvintų rajono savivaldybė savo veiklą organizuoja vadovaudamasi Lietuvos Respublikos įstatymais ir vidaus dokumentais: Širvintų rajono savivaldybės tarybos veiklos reglamentu, Širvintų rajono savivaldybės administracijos nuostatais ir kitais savivaldos institucijų veiklą reglamentuojančiais dokumentais.

ORGANIZACINĖ STRUKTŪRA

Širvintų rajono savivaldybės taryba yra atstovaujamoji institucija, įgyvendinanti savivaldos teisę, turinti vietos valdžios ir viešojo administravimo teises ir pareigas. Savivaldybės vykdomoji institucija (vykdomosios institucijos) yra Savivaldybės administracijos direktorius, Savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojas, turintis viešojo administravimo teises ir pareigas.

Savivaldybės funkcijos pagal veiklos pobūdį skirstomos į vietos valdžios, viešojo administravimo ir viešųjų paslaugų teikimo. Vietos valdžios funkcijas įstatymų nustatyta tvarka atlieka Savivaldybės taryba. Viešojo administravimo funkcijas įstatymų nustatyta tvarka atlieka Savivaldybės taryba, Savivaldybės vykdomoji institucija (vykdomosios institucijos), kiti Savivaldybės įstaigų ir tarnybų vadovai, valstybės tarnautojai, kuriems teisės aktai ar Savivaldybės tarybos sprendimai suteikia viešojo administravimo teises savivaldybės teritorijoje. Viešąsias paslaugas teikia Savivaldybių įsteigti paslaugų teikėjai arba pagal sudarytas sutartis kiti viešai pasirenkami fiziniai ar juridiniai asmenys.

Širvintų rajono savivaldybės taryba susideda iš įstatymų nustatyta tvarka demokratiškai išrinktų Savivaldybės bendruomenės atstovų – 21 Savivaldybės tarybos nario. Širvintų rajono savivaldybės tarybos 2012 m. gegužės 24 d. sprendimu Nr. 1-151 pakeitus 2011 m. balandžio 28 d. tarybos sprendimą Nr. 1-14, Širvintų rajono savivaldybėje yra sudaryti 4 komitetai: Finansų, investicijų ir ūkio reikalų; Socialinės, sveikatos apsaugos ir šeimos; Kultūros, švietimo, jaunimo ir sporto; Kontrolės. Tarybos komitetai sudaromi tarybai teikiamiems klausimams preliminarai nagrinėti ir išvadoms bei pasiūlymams teikti, kontroliuoti, kaip laikomasi įstatymų ir vykdomi tarybos, mero sprendimai. Rajono Savivaldybėje taip pat sudarytos 3 komisijos: Administracinė; Antikorupcinė; Etikos.

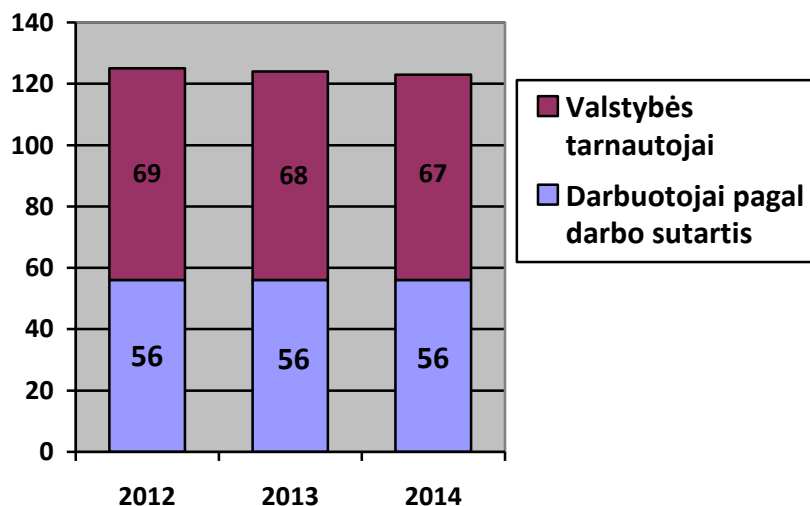
Širvintų rajono savivaldybės administracijos steigėja yra Širvintų rajono savivaldybės taryba. Administracija yra juridinis asmuo, kurį sudaro struktūriniai padaliniai (skyriai: Architektūros ir teritorijų planavimo, Buhalterijos, Centralizuoto vidaus audito, Civilinės metrikacijos, Dokumentų valdymo ir vietinio ūkio, Finansų ir biudžeto, Informacinių technologijų, Infrastruktūros, Investicijų ir savivaldybės nuosavybės, Kultūros, turizmo ir ryšių su užsienio šalimis, Socialinės paramos ir sveikatos, Švietimo ir sporto, Teisės ir personalo, Vaiko teisių apsaugos ir Žemės ūkio), struktūriniai–teritoriniai padaliniai (seniūnijos: Alionių, Čiobiškio, Gelvonų, Jauniūnų, Kernavės, Musninkų, Širvintų ir Zibalų) ir į struktūrinius padalinius neįeinantys valstybės tarnautojai (Vyriausieji specialistai (civilinei saugai administruoti ir jaunimo reikalų koordinatorius)).

ŽMOGIŠKIEJI IŠTEKLIAI

2012-2014 m. Širvintų rajono savivaldybės administracijoje nustatytas didžiausias leistinas valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareigybių skaičius – 125 (Širvintų rajono savivaldybės tarybos 2008 m. sausio 29 d. sprendimas Nr.

1–28). Bendras dirbančiųjų skaičius, nagrinėjamu laikotarpiu, Savivaldybės administracijoje kito tolygiai: mažėjo 2012–2013 m. pradžioje (nuo 125 dirbančiųjų iki 124 dirbančiųjų), 2014 m. pradžioje sumažėjo iki 123 dirbančiųjų.

Širvintų rajono savivaldybės administracijos valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbusių pagal darbo sutartis, skaičius 2012–2014 m. pradžioje

Šaltinis: Širvintų rajono savivaldybės administracijos Teisės ir personalo skyrius

2012-2013 m. pradžioje Savivaldybės administracijos valstybės tarnautojų skaičius tolygiai mažėjo, t.y. sumažėjo nuo 69 valstybės tarnautojų 2012 m. pradžioje iki 68 valstybės tarnautojų 2013 m. pradžioje (arba 1,45 %). 2014 m. nežymiai sumažėjo iki 67 valstybės tarnautojų. Tuo pačiu laikotarpiu Savivaldybės administracijoje pagal darbo sutartis dirbusių darbuotojų skaičius nekito, t. y. 2012–2014 m. pradžioje buvo toks pats rodiklis (56 darbuotojai).

2013 m. pradžioje didžiąją Širvintų rajono savivaldybės administracijos darbuotojų dalį (30,1 %) sudarė 41–45 metų amžiaus asmenys. Jaunesni nei 25 metų darbuotojai sudarė 2,4 %, vyresni nei 60 m. ~ 1 % visų administracijos darbuotojų.

Širvintų rajono savivaldybės administracijos valstybės tarnautojų pasiskirstymas pagal kategorijas 2012–2014 m. pradžioje

Rodiklis / Metai	2012	2013	2014
B kategorija	12	12	12
A kategorija	57	56	55
Iš viso:	69	68	67

Šaltinis: Širvintų rajono savivaldybės administracijos Teisės ir personalo skyrius

2013 m. pradžioje 56 Širvintų rajono savivaldybės administracijos valstybės tarnautojai turėjo A kategoriją ir 12 B kategoriją. Nagrinėjamų 2013 m. pradžioje administracijoje aukščiausia kategorija buvo A-17 (šią kategoriją turėjo vienas valstybės tarnautojas), žemiausia – B-7 (šią kategoriją turėjo 3 valstybės tarnautojai). 2012–2014 m. pradžioje, bendroje Savivaldybės administracijos valstybės tarnautojų skaičiaus

struktūroje, B kategoriją turėjusių valstybės tarnautojų skaičius liko nepakitęs, o A kategoriją turėjusių valstybės tarnautojų skaičius sumažėjo.

Širvintų rajono savivaldybės administracijos valstybės tarnautojų pasiskirstymas pagal kvalifikacines klases 2012–2014 m. pradžioje

Rodiklis / Metai	2012	2013	2014
I kvalifikacinė kl.	–	–	–
II kvalifikacinė kl.	12	12	12
III kvalifikacinė kl.	53	52	51
Nesuteikta	4	4	4
Iš viso:	69	68	67

Šaltinis: Širvintų rajono savivaldybės administracijos Teisės ir personalo skyrius

2012 m. pradžioje 4 (arba 5,8 %) Savivaldybės administracijos valstybės tarnautojai kvalifikacinės klasės neturėjo, 12 (arba 17,4 %) turėjo II kvalifikacinę klasę ir 53 (arba 76,8 %) turėjo III kvalifikacinę klasę. 2012–2014 m. pradžioje, bendroje Savivaldybės administracijos valstybės tarnautojų skaičiaus struktūroje, keitėsi III kvalifikacinę klasę turėjusių valstybės tarnautojų dalis, mažėjo III kvalifikacinę klasę turėjusių valstybės tarnautojų dalis, o valstybės tarnautojų neturėjusių kvalifikacinės klasės, rodiklis nesikeitė.

PLANAVIMO SISTEMA

Savivaldybės veiklos planavimas pagal veiklos rezultatų pasiekimo trukmę yra suskirstytas į tris kategorijas: ilgos trukmės – Širvintų rajono 2014–2020 metų strateginis plėtros planas; vidutinės trukmės – Širvintų rajono savivaldybės strateginis veiklos planas; trumpojo laikotarpio – Savivaldybės biudžetas. Širvintų rajono savivaldybės strateginio planavimo tvarkos aprašas, patvirtintas Širvintų rajono savivaldybės tarybos 2008 m. birželio 30 d. sprendimu Nr. 1-153, reglamentuoja Širvintų rajono savivaldybės trijų metų strateginių planų rengimą, svarstymą, tvirtinimą Širvintų rajono savivaldybės taryboje ir stebėseną.

Širvintų rajono 2014–2020 metų strateginis plėtros planas patvirtintas Širvintų rajono savivaldybės tarybos 2014 m. spalio 30 d. sprendimu Nr. 1-173. Plėtros planas yra susijęs su Širvintų rajono savivaldybės teritorijos bendroju planu iki 2016 metų, patvirtintu Širvintų rajono savivaldybės tarybos 2009 m. gegužės 29 d. sprendimu Nr. 1-117. Širvintų rajono 2014–2020 metų strateginiame plėtros plane išskirti 3 prioritetai:

- I prioritetas: Žmogiškųjų išteklių ir socialinės gerovės plėtra;
- II prioritetas: Infrastruktūros ir aplinkos darni plėtra;
- III prioritetas: Verslo, turizmo ir kaimo plėtra.

Prioritetų įgyvendinimui numatyta 10 tikslų ir 25 uždaviniai, už kurių įvykdymą paskirti atsakingi Savivaldybės administracijos struktūriniai padaliniai ir kitos Savivaldybei pavaldžios institucijos bei įstaigos.

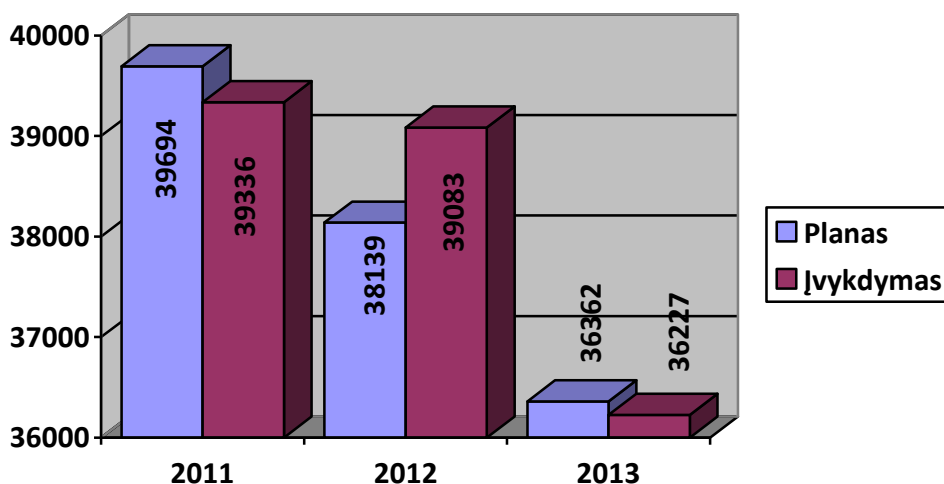
Širvintų rajono savivaldybės 2014–2016 metų strateginis veiklos planas patvirtintas Širvintų rajono savivaldybės tarybos 2013 m. gruodžio 19 d. sprendimu Nr. 1-237. Planas parengtas siekiant efektyviai ir tinkamai įgyvendinti Širvintų rajono vystymosi strategiją, siekti užsibrėžtų tikslų, įgyvendinti keliamus uždavinius, efektyviau vykdyti viešojo

administravimo ir viešųjų paslaugų teikimo funkcijas, užtikrinti bendruomenės viešųjų poreikių ir interesų tenkinimą. Taip pat siekiama, kad būtų užtikrintas maksimalus įgyvendinamų priemonių, numatytų Širvintų rajono 2014–2020 metų strateginiame plėtros plane, efektyvumas ir Širvintų rajono savivaldybės raidos subalansuotumas. Širvintų rajono savivaldybės 2014–2016 metų strateginį veiklos planą sudaro 9 programos, kuriose numatyti laukiami priemonių įgyvendinimo rezultatai, kuriuos planuojama pasiekti 2014–2016 metais. Veiklos plano rengimo procesas laikotarpiu susijęs su biudžeto rengimo procesu.

FINANSINIAI IŠTEKLIAI

Širvintų rajono savivaldybės strateginio veiklos plano programų pagrindinis finansavimo šaltinis – Savivaldybės biudžeto lėšos. 2013 m. Širvintų rajono savivaldybės biudžeto pajamų planas buvo 36 361,5 tūkst. Lt, kuris įvykdytas 36 226,5 tūkst. Lt arba 99,6 %, t.y. gauta 135 tūkst. Lt mažiau negu planuota.

Širvintų rajono savivaldybės biudžeto pajamų planas ir jo įvykdymas 2011–2013 m., tūkst. Lt.

Šaltinis: Širvintų rajono savivaldybės administracijos Finansų ir biudžeto skyrius

2013 m. mokesčių planas buvo 15 126 tūkst. Lt, iš mokesčių surinkta 15 077 tūkst. Lt, arba – 99,6 %. 2013 m. dotacijų gauta 19 331,3 tūkst. Lt, arba – 100,1% planuotų dotacijų. Širvintų rajono savivaldybei paėmus ilgalaikių paskolų už 1 401,3 tūkst. Lt, iš viso 2013 m. biudžeto įplaukos sudarė 37 627,8 tūkst. Lt.

2013 m. iš planuotų 39 966,1 tūkst. Lt išlaidų išleista 38 137 tūkst. Lt arba 95,4 % plano. Didžiausią 2013 m. Širvintų rajono savivaldybės biudžeto išlaidų dalį sudarė lėšos skirtos švietimui (50,4 % viso biudžeto), socialinei apsaugai (19,1 % viso biudžeto), bendrosioms valstybės paslaugoms (13,6 % viso biudžeto).

Biudžeto išlaidos darbo užmokesčiui 2013 m. sudarė 18 408,4 tūkst. Lt. Įnašai socialiniam draudimui sudarė 5 684,4 tūkst. Lt. Darbo užmokestis su priskaitymais socialiniam draudimui sudarė 63,2 % viso biudžeto išlaidų. Prekėms ir paslaugoms sunaudota 7 557,1 tūkst. Lt, arba – 19,8 % viso biudžeto išlaidų. Socialinėms išmokoms (pašalpoms) panaudota 4 279,4 tūkst. Lt, tai sudarė 11,2 % metų biudžeto. Materialiojo ir nematerialiojo turto bei finansinių įsipareigojimų vykdymui panaudota 1 993,1 tūkst. Lt, tai sudarė 5,2 % metų biudžeto. Kitos išlaidos sudarė tik 0,6 % visų išlaidų.

2014 m. vasario 20 d. Širvintų rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. 1-18

patvirtintas Širvintų rajono savivaldybės 2014 metų biudžetas, kuriame numatyta gauti 38 613,7 tūkst. Lt pajamų, o Savivaldybės planuojami asignavimai sudaro 40 204,5 tūkst. Lt.

Be Savivaldybės biudžeto lėšų, Savivaldybė jai priskirtoms viešojo administravimo ir viešųjų paslaugų teikimo funkcijoms vykdyti naudoja valstybės biudžeto ir privatizavimo fondo lėšas, be to: Kelių priežiūros ir plėtros programos, Valstybės paramos gyvenamiesiems namams, butams įsigyti finansavimo programos, Europos Sąjungos struktūrinių fondų, taip pat skolintas lėšas.

APSKAITOS TINKAMUMAS

Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2006 m. spalio 30 d. nutarimu Nr. 1065 patvirtino LR Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo koncepciją ir 2007 m. birželio 26 d. buvo priimtas LR Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, kuris nustato viešojo sektoriaus subjekto ataskaitų rinkinio, kurį sudaro finansinių ataskaitų rinkinys ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys, sudėtį, šių rinkinių sudarymo reikalavimus ir atsakomybę už ataskaitų rinkinio sudarymą ir pateikimą. Širvintų rajono savivaldybė bei visos jos biudžetinės įstaigos nuo 2010 m. sausio 1 d. buhalterinę apskaitą tvarko ir ataskaitas sudaro pagal viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus. Vadovaujantis LR Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu, nuo 2011 m. yra rengiami Širvintų rajono savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkiniai.

Pagal LR Vietos savivaldos įstatymą Savivaldybės biudžeto pajamų ir išlaidų bei kitų piniginių išteklių buhalterinės apskaitos tvarkymą organizuoja Savivaldybės administracija. Širvintų rajono savivaldybės administracijoje šią funkciją vykdo Buhalterijos skyriaus darbuotojai. Jie tvarko Savivaldybės administracijai skirtą Savivaldybės biudžeto, valstybės biudžeto, Europos Sąjungos ir kitų gaunamų lėšų apskaitą pagal išlaidų sąmatas, rengia finansinių ataskaitų rinkinius. Buhalterijos skyrius buhalterinę apskaitą tvarkė Savivaldybės administracijoje įdiegtoje finansų valdymo ir apskaitos sistemoje „Labbis“ vadovaudamasis LR Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu ir viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartais, Širvintų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2010 m. spalio 21 d. įsakymu Nr. 9-529 patvirtinta Širvintų rajono savivaldybės biudžetinių įstaigų apskaitos politika, Širvintų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2010 m. sausio 22 d. įsakymu Nr. 9-35 patvirtintu Savivaldybės administracijos sąskaitų planu. Savivaldybės administracijos finansinių ataskaitų rinkiniai sudaromi taip, kad tikrai ir teisingai parodytų įstaigos turtą, finansavimo sumas, įsipareigojimus, pajamas ir sąnaudas, grynąjį turtą, pinigų srautus bei teikiami į Viešojo sektoriaus apskaitos ir ataskaitų konsolidavimo informacinę sistemą. Buhalterijos skyrius, tvarkydamas buhalterinę apskaitą ir sudarydamas finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinius, vadovavosi bendraisiais apskaitos principais.

Savivaldybės administracijos Finansų ir biudžeto skyrius organizuoja biudžeto vykdymą ir tvarko Savivaldybės išdo apskaitą bei nacionalinėje Viešojo sektoriaus apskaitos ir konsolidavimo informacinėje sistemoje konsoliduoja Savivaldybės viešojo sektoriaus subjektų finansines ataskaitas. 2014 m. skyrius parengė Savivaldybės išdo trijų ketvirčių tarpinių finansinių ataskaitų rinkinius, 2013 metinių finansinių ataskaitų rinkinį bei Širvintų rajono savivaldybės 2013 m. konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinį, juos pateikė LR Finansų ministerijai bei paskelbė Savivaldybės interneto svetainėje. 2013 m. Finansų ir biudžeto skyrius priskaičiavo žemės nuomos mokesčio su delspinigiais: fiziniams asmenims – 49,281 tūkst. Lt, juridiniams vienetams – 131,112 tūkst. Lt, surinkta žemės nuomos mokesčio – 201,9 tūkst. Lt. Žemės nuomos mokesčių mokėtojų duomenys įvesti ir žemės nuomos mokesčiai buvo skaičiuotas ir apskaitomas mokesčių administravimo Savivaldybės informacinėje sistemoje (MASIS).

2013 m. lapkričio mėn. baigti projekto „Širvintų rajono savivaldybės finansų valdymo ir strateginio planavimo sistemų plėtra“ įgyvendinimo darbai, kuriais Savivaldybėje įdiegta finansų apskaitos valdymo sistema, pagal VSAFAS; parengta metodika pagal VSAFAS; įdiegta strateginio planavimo sistema; apmokyti Savivaldybės darbuotojai dirbti su VSAFAS ir strateginio planavimo sistemomis.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos euro įvedimo Lietuvos Respublikoje įstatymu, nuo 2015-01-01 nacionalinė valiuta litai keičiami į eurus. Eurus tampa teisėta mokėjimo ir atsiskaitymo priemone Lietuvos Respublikoje. Tuo tikslu pertvarkomos įdiegtos informacinės finansų apskaitos valdymo, strateginio planavimo, žemės nuomos mokesčio administravimo (MASIS) sistemos, siekiant jas pritaikyti euro įvedimui.

VIDAUS KONTROLĖ

Centralizuotas vidaus audito skyrius Savivaldybės tarybos įsteigtas atlikti vidaus auditą Savivaldybės administracijoje, Savivaldybės administravimo subjektuose ar kituose Savivaldybės viešuosiuose juridiniuose asmenyse. Centralizuotas vidaus audito skyrius, kuris yra tiesiogiai pavaldus ir atskaitingas Savivaldybės administracijos direktoriui, savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymu, Vidaus audito metodika, kitais norminiais teisės aktais, reglamentuojančiais vidaus auditą. Skyriaus tikslai – padėti didinti Savivaldybės administracijos, jai pavaldžių ir (arba) jos valdymo sričiai priskirtų viešųjų juridinių asmenų veiklos efektyvumą, įgyvendinti strateginius ir kitus veiklos planus, programas ir procedūras. Vykdo nepriklausomą, objektyvią tyrimo, vertinimo ir konsultavimo veiklą siekiant užtikrinti Savivaldybės viešųjų juridinių asmenų veiklos gerinimą.

RYŠIŲ SISTEMA. INFORMACINĖS IR KOMUNIKAVIMO SISTEMOS

Širvintų rajono savivaldybės administracijoje informacinių sistemų ir programinės įrangos priežiūrą atlieka administracijos Informacinių technologijų skyrius. Informacinių technologijų skyrius užtikrina kokybišką Savivaldybės administracijos informacinių sistemų veikimą ir taikomosios programinės įrangos funkcionavimą, ekonomišką administracijos turimą ir naujos įsigijamos kompiuterinės, ryšių technikos bei jai skirtų lėšų naudojimą, dalyvauja viešųjų pirkimų komisijos ir kitų komisijų posėdžiuose.

2012 – 2013 m. Savivaldybėje įdiegus naują finansų valdymo sistemą, apjungiančią Širvintų rajono savivaldybės administracijos padalinius, Savivaldybės įmones, švietimo, kultūros įstaigas ir kt., 2014 m., rengiantis euro įvedimui, buvo sudarytos sutartys dėl reikalingų atnaujinimų ir sistemos aptarnavimo. Sistemos funkcionavimą užtikrina ir palaiko keturi serveriai, kurių veikimą prižiūri Informacinių technologijų skyriaus vyr. specialistas. Informacinių technologijų skyrius prižiūri ir administruoja Savivaldybės svetainę www.sirvintos.lt ir dokumentų valdymo sistemą „Doclogix“. Šių sistemų veikimą užtikrina du serveriai, kuriuos taip pat prižiūri Informacinių technologijų skyriaus vyr. specialistas.

2012 m. Informacinių technologijų skyrius įvykdė viešąjį pirkimą ir sudarė judriojo ir fiksuotojo telefono ryšio paslaugų teikimo sutartį, palankiomis sąlygomis nei buvo anksčiau (judriojo telefono ryšio paslaugos teikiamos neskaičiuojant abonentinio mokesčio). Dėl naujų, geresnių įkainių, organizacijai pavyksta sutaupyti nemaža lėšų, lyginant su ankstesniais metais. Šios sąlygos galioja iki 2015 m. III ketvirčio.

2014 m., siekiant užtikrinti įstaigos kompiuterinio tinklo ir interneto svetainės www.sirvintos.lt saugumą, įdiegtos tinklo srautų, tinklo serverių ir svetainės atakų prevencijos sistemos.

Siekiant specialistų darbo kokybės gerinimo, 2013 m. pabaigoje Informacinių technologijų

skyrius atliko kompiuterinės įrangos analizę, įvertino jos nusidėvėjimą, darbo spartą ir pagal gautus rezultatus surengė viešąjį pirkimą dėl kompiuterinės ir programinės įrangos pirkimo. 2014 m. buvo atnaujintos 35 darbo vietos.

2013–2014 m. vykdant savarankiškas funkcijas, Širvintų rajono savivaldybės administracijos Informacinių technologijų skyrius skleidė ir platino informaciją visuomenei spaudoje ir interneto svetainėje www.sirvintos.lt, apie Savivaldybės ir Administracijos vadovų bei Administracijos veiklą, viešino priimtus teisės aktus (www.sirvintos.lt, www.tar.lt) svarbiausius įvykius, vykdomus projektus, bendruomenių, organizacijų ir įmonių naujienas. 2011 m. baigus įgyvendinti projektą „Elektroninės demokratijos priemonių plėtra Širvintų rajono savivaldybėje“, imta naudotis naujomis galimybėmis: prenumeruoti Savivaldybės naujienas, atlikti gyventojų apklausas, inicijuoti diskusijas forume, publikuoti teisės aktus naudojantis E.teisėkūros paslauga. Visuomenei suteiktos galimybės teikti pasiūlymus dėl rengiamų dokumentų, komentuoti tarybos sprendimų projektus, užduoti klausimus aktualiomis temomis, teikti pasiūlymus dėl rengiamų planavimo dokumentų. Tokiu būdu stengiamasi įtraukti visuomenę į sprendimų priėmimo procesą. 2013 m. svetainėje buvo paskelbtos 1266 naujienos, per 2014 m. 10 mėnesių – 1325. E. Demokratijos srityje 2013 m. paskelbta 254 teisės aktai, per 2014 m. 10 mėnesių – 210. Per 2013-2014 m. svetainėje buvo vykdytos 8 gyventojų apklausos, sulaukta 3371 gyventojų balsų, forumo skiltyje paskelbtos 7 diskusijų temos. Populiariausios teikiamos elektroninės paslaugos buvo prenumerata (78 prenumeratojai), forumas, informavimas, prašymai, apklausa, el. teisėkūra. Visos šios paslaugos atitiko 3–4 elektroninių paslaugų brandos lygį (t. y. šias paslaugas galima užsisakyti internetu nevykstant į vietą).

2013 m. Širvintų rajono savivaldybės interneto svetainėje 58 663 vartotojai apsilankė 109 861 kartus. Per 2014 m. 10 mėnesių svetainėje www.sirvintos.lt 53 396 lankytojai apsilankė 96 257 kartus.

SSGG ANALIZĖ

STIPRYBĖS

- Įdiegta strateginio planavimo sistema: Savivaldybėje rengiami ilgos trukmės, vidutinės trukmės ir trumpojo laikotarpio planavimo dokumentai.
- Parengti / rengiami svarbiausių inžinerinių, energetinių sektorių specialieji planai: centralizuoto vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo, šilumos ūkio, elektros tinklų.
- Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos integravimas į regioninę atliekų tvarkymo sistemą, sudarysiančią sąlygas atliekų rūšiavimui ir perdirbimui.
- Bendrojo ugdymo mokyklų tinklo pertvarkos bendrojo plano įgyvendinimas, atsižvelgiant į kintančius ugdymo poreikius savivaldybėje. Sudarytos sąlygos vaikų ir suaugusiųjų neformaliajam švietimui.
- Santykinai mažas savivaldybės gyventojų (vaikų ir suaugusiųjų) sergamumas.
- Mažėjantis socialinės rizikos šeimų ir jose augančių vaikų skaičius.
- Gera daugumos socialinių paslaugų įstaigų infrastruktūros būklė: pastatai atitinka higienos normas, saugumo ir technikos reikalavimus.
- Gana aktyvus kultūrinis gyvenimas savivaldybėje: organizuojami kultūriniai renginiai; lankytojams sudarytos sąlygos susipažinti su vietos etnokultūra, kultūros paveldu;

savivaldybės bibliotekose plečiama informacinių technologijų infrastruktūra.

- Didėjantis gyvenamosios aplinkos saugumas: mažėjantis nusikalstamumas; įvairių prevencinių programų įgyvendinimas; visuomenės bendradarbiavimo su policijos pareigūnais skatinimas.
- Baigtas įgyvendinti elektroninės demokratijos projektas, suteikiantis galimybę gyventojams dalyvauti savivaldybei svarbių sprendimų priėmimo procese.

SILPNYBĖS

- Nepakankamas ekonominis konkurencingumas pritraukiant tiesiogines užsienio ir materialines investicijas.
- Blogėjanti savivaldybės demografinė situacija: mažėjantis gyventojų skaičius; neigiama natūrali gyventojų kaita; auganti migracija; senstanti visuomenė.
- Nepatenkinama savivaldybės vietinės reikšmės kelių dangos būklė: didelė dalis gatvių, kuriose neįrengta asfalto danga; prasta dalies gatvių dangų būklė.
- Nedidelė prie centralizuotų vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo tinklų prisijungusių gyventojų dalis.
- Fiziškai nusidėvėjusi inžinerinė, energetinė infrastruktūra ir jos trūkumas: vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo, lietaus vandens surinkimo, gatvių apšvietimo tinklai.
- Nepakankamas darbo rinkos konkurencingumas: mažėjantis užimtųjų skaičius; santykinai mažas vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis.
- Mažėjantis mokinių skaičius savivaldybėje, lemiantis mokyklų skaičiaus ir jų įgyvendinamų programų kaitą.
- Nusidėvėjusi švietimo, sveikatos, sporto ir kultūros įstaigų materialinė bazė.
- Nepakankamas savivaldybės apgyvendinimo įstaigose apgyvendintų svečių skaičius.
- Augantis socialinių paslaugų poreikis, netolygus socialines paslaugas teikiančių įstaigų teritorinis išsidėstymas, dalies socialinių paslaugų trūkumas.
- Santykinai nedidelė ištirtų nusikalstamų veikų (ypatingai nepilnamečių įvykdytų) dalis.
- Santykinai nedidelis savivaldybės teikiamų elektroninių paslaugų skaičius, mažas vartotojų aktyvumas naudojantis šiomis paslaugomis.

GALIMYBĖS

- Investicijų projektų įgyvendinimas, panaudojant ES, kitas tarptautines finansinės paramos lėšas ir pritraukiant privatų kapitalą.
- Inžinerinio ir energetinio sektorių nuolatinis plėtros planavimas, infrastruktūros atnaujinimas ir efektyvus eksploatavimas.
- Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos pertvarkymas ir su tuo susijusios efektyvesnio atliekų tvarkymo galimybės.
- Modernios, racionalios ir efektyvios švietimo sistemos kūrimas.
- Gyventojų švietimas sveikatingumo klausimais ir prevencinių programų įgyvendinimas, skatinant sveikatingumo rodiklių gerėjimą.
- Nevyriausybinių organizacijų teikiamų socialinių paslaugų plėtra, jų projektų ir programų

finansavimas.

- Istorinių, kultūrinių ir gamtinių išteklių panaudojimas skatinant atvykstamojo ir vietinio turizmo plėtrą.
- Smulkaus ir vidutinio verslo plėtros skatinimas, gyventojų verslumo ugdymas.
- Transporto tinklo plėtra, gatvių ir šaligatvių būklės gerinimas, eismo saugumo didinimas.
- Saugios gyvenamosios aplinkos formavimo iniciatyvos perdavimas aktyviems visuomenės nariams.
- Sisteminga teikiamų elektroninių paslaugų plėtra ir nuolatinis vartotojų skatinimas naudotis šiomis paslaugomis.
- Švietimo, sveikatos, sporto ir kultūros įstaigų materialinės bazės gerinimas.
- Mokyklų išsaugojimas seniūnijose.

GRĖSMĖS

- Nepakankamas savivaldybės gebėjimas pritraukti investicijas ir su tuo susiję ekonominio–socialinio sektoriaus plėtros problemos.
- Nepakankamas darbo rinkos konkurencingumas, lemiantis augančią gyventojų migraciją į kitas Lietuvos savivaldybes ir užsienio valstybes.
- Investicinių lėšų trūkumas infrastruktūros plėtros projektams įgyvendinti.
- Nepakankamas į savivaldybę atvykstančių turistų skaičius, kuris daro įtaką turizmo sektoriuje veikiančių įmonių konkurencingumui ir veiklos rodikliams.
- Įvertinus investicijų poreikį, potencialių vartotojų (gyventojų) norą ir galimybes jungtis prie naujai nutiestos infrastruktūros ir kt. kyla rizika, kad iki 2015 m. savivaldybė nepajėgs viešai tiekiamu geriamuoju vandeniu ir teikiamomis nuotekų tvarkymo paslaugomis aprūpinti 95 % gyventojų.
- Prastos būklės inžinerinė, energetinė infrastruktūra didina savivaldybės išteklių eksploatavimo sąnaudas, lemia augančius mokesčius gyventojams ir verslui.
- Socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų poreikio ir išlaidų augimas, dėl senstančios visuomenės ir sudėtingos ekonominės situacijos.
- Mažėjant mokinių skaičiui, mažėja galimybė nedidelėms pagrindinėms mokykloms turėti visų mokomųjų dalykų specialistus.
- Nepakankamas švietimo įstaigų finansavimas.

STRATEGINIAI RYŠIAI

STIPRYBIŲ PANAUDOJIMAS GALIMYBĖMS ĮGYVENDINTI

Širvintų rajono savivaldybėje vykdomas veiklos planavimas, rengiami ilgos trukmės, vidutinės trukmės ir trumpojo laikotarpio planavimo dokumentai. Savivaldybės veiklos planavimas suteikia galimybes pasinaudoti ES ir kitų tarptautinių fondų finansine parama, o taip pat pritraukti privataus kapitalo lėšas įvairių plėtros investicinių projektų įgyvendinimui.

Širvintų rajono savivaldybėje yra parengtas vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo specialusis planas, rengiami šilumos ūkio plėtros ir elektros tinklų infrastruktūros plėtros

specialieji planai. Šie planai suteikia galimybę nustatyti savivaldybės inžinerinės ir energetinės infrastruktūros plėtros prioritetines kryptis, o taip pat atnaujinti infrastruktūrą ir užtikrinti jos efektyvią eksploataciją, tenkinant vartotojų poreikius bei užtikrinant LR teisės aktuose nustatytą reikalavimų laikymąsi. Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos integravimas į regioninę atliekų tvarkymo sistemą suteiks galimybę rūšiuoti ir perdirbti atliekas, komunalinių atliekų tvarkymas taps efektyvesnis ir ekonomiškesnis.

Igyvendinamas Širvintų rajono savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų tinklo pertvarkos planas suteikia galimybę išsaugoti visas turimas mokyklas. Struktūriniai pertvarkymai atlikti Širvintų pradinės mokyklos Družų ir Širvintų rajono Zibalų pagrindinės mokyklos Kiauklių pradinio ugdymo skyriuose. Mokyklų tinklo tankumas ir jų pasiekiamumas atskleidžia bendrojo ugdymo ir neformaliojo švietimo prieinamumą pagal savivaldybės gyventojų poreikius ir gebėjimus bei lygias ugdymosi galimybes.

Širvintų rajono savivaldybėje yra fiksuojamas nedidelis gyventojų (vaikų ir suaugusiųjų) sergamumas, jį lyginant su šalies ir Vilniaus apskrities rodikliais. Siekiant ir toliau skatinti savivaldybės gyventojų sveikatingumo prevenciją, būtina šviesti gyventojus sveikatingumo klausimais ir vykdyti įvairias ligų prevencijos programas.

Savivaldybėje mažėja socialinės rizikos šeimų ir jose augančių vaikų skaičius. Daugumos savivaldybės socialinių paslaugų įstaigų infrastruktūros būklė yra gera. Siekiant naudotis šiomis stiprybėmis būtina ir toliau skatinti nevyriausybinį organizacijų teikiamų socialinių paslaugų plėtrą, finansuoti nevyriausybinį organizacijų projektus ir programas socialinių paslaugų srityje.

Savivaldybėje vyksta aktyvus kultūrinis gyvenimas: organizuojami kultūriniai renginiai; lankytojams sudarytos sąlygos susipažinti su vietos etnokultūra, kultūros paveldu; savivaldybės bibliotekose plečiama informacinių technologijų infrastruktūra. Tinkamai panaudojus šiuos išteklius atsirastų galimybė skatinti turizmo plėtrą, o kartu ir smulkų bei vidutinį verslą, gyventojų verslumą.

Širvintų rajono savivaldybėje pamažu didėja gyvenamosios aplinkos saugumas: mažėja nusikalstamumas; vykdomos prevencinės programos; skatinamas visuomenės bendradarbiavimas su policijos pareigūnais. Siekiant ir toliau naudotis šia stiprybe, būtina plėsti transporto tinklą, gerinti gatvių ir šaligatvių būklę, didinti eismo saugumą. Atsiranda galimybė įtraukti aktyvius visuomenės narius į saugios aplinkos formavimą.

2011 m. Savivaldybėje buvo baigtas įgyvendinti elektroninės demokratijos projektas, suteikiantis galimybę gyventojams dalyvauti savivaldybei svarbių sprendimų priėmimo procese. Siekiant pasinaudoti šiomis projekto teikiamomis galimybėmis, būtina sistemingai skatinti teikiamų elektroninių paslaugų plėtrą bei vartotojų domėjimąsi šiomis paslaugomis.

SILPNYBIŲ ĮVEIKIMAS PASINAUDOJANT GALIMYBĖMIS

Širvintų rajono savivaldybėje egzistuoja nemažai problemų, stabdančių subalansuotą ekonominę ir socialinę plėtrą: vietinės reikšmės kelių dangos yra nepatenkinamos būklės; fiziškai nusidėvėjusi inžinerinė, energetinė infrastruktūra, švietimo, sveikatos, sporto ir kultūros įstaigų materialinė bazė; nedidelė prie centralizuoto vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo tinklų prisijungusių gyventojų dalis. Siekiant gerinti savivaldybės infrastruktūrą, būtina išnaudoti ES ir kitų tarptautinių fondų teikiamos paramos galimybes, pritraukti privataus kapitalo lėšas infrastruktūros gerinimui.

Širvintų rajono savivaldybės transporto infrastruktūros plėtra, inžinerinio ir energetinio sektorių plėtros planavimas, infrastruktūros atnaujinimas ir efektyvus eksploatavimas, komunalinių atliekų tvarkymo sistemos pertvarkymas, švietimo, sveikatos, sporto ir kultūros įstaigų materialinės bazės gerinimas prisidėtų prie savivaldybės ekonominio

konkurencingumo augimo, o kartu padėtų į savivaldybę pritraukti tiesiogines užsienio ir materialines investicijas. Visa tai skatintų smulkaus ir vidutinio verslo plėtrą, gyventojų verslumą, būtų sprendžiamos su darbo rinkos konkurencingumu susijusios problemos (didėtų užimtųjų skaičius, augtų vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis).

Širvintų rajono savivaldybės demografinių rodiklių pokyčiai yra neatsiejami nuo darbo rinkos konkurencingumo, saugios ir patrauklios gyvenamosios aplinkos kūrimo. Savivaldybėje iškilusios demografinės problemos (gyventojų skaičiaus mažėjimas; neigiama natūrali gyventojų kaita; auganti migracija; senstanti visuomenė) lemia kitų, susijusių, problemų atsiradimą: mažėjantis mokinių skaičius, lemiantis mokyklų skaičiaus ir jų įgyvendinamų programų kaitą; augantis socialinių paslaugų poreikis, dalies socialinių paslaugų trūkumas. Demografinių problemų sprendimui būtina išnaudoti ES ir kitų tarptautinių fondų teikiamos paramos galimybes. Problemas padėtų spręsti smulkaus ir vidutinio verslo plėtra, gyventojų verslumo ugdymas. Siekiant spręsti socialinių paslaugų trūkumo problemas atsiranda galimybė plėsti nevyriausybinių organizacijų teikiamas socialines paslaugas, finansuoti šių organizacijų projektus ir programas socialinių paslaugų srityje.

Nors savivaldybėje nėra fiksuojamas didelis nusikalstamumo lygis, tačiau ištirtų nusikalstamų veikų dalis (ypatingai nepilnamečių) yra nepakankama. Siekiant gerinti esamą situaciją būtina pasinaudoti galimybe, saugios aplinkos formavimo funkciją perduoti aktyviems visuomenės nariams, taip didinant policijos pareigūnų ir gyventojų bendradarbiavimą nusikalstamumo srityje.

Nors Širvintų rajono savivaldybė teikia tam tikras elektronines paslaugas, tačiau šių paslaugų dalis nėra didelė. Vartotojai vangiai naudojami šiomis paslaugomis. Siekiant įtraukti gyventojus į svarbių Savivaldybei sprendimų priėmimo procesą, būtina naudotis galimybe sistemingai didinti teikiamų elektroninių paslaugų skaičių, o taip pat nuolat skatinti gyventojus naudotis šiomis paslaugomis.

GRĖSMIŲ SUMAŽINIMAS PANAUDOJANT STIPRYBES

Širvintų rajono savivaldybėje egzistuojančios grėsmės yra ekonominio ir socialinio pobūdžio.

Mažėjant gyventojų skaičiui savivaldybėje, mažėja mokinių skaičius ugdymo įstaigose, ugdymo įstaigos nebegali turėti visų mokomųjų dalykų specialistus, sudėtinga užtikrinti tinkamą ugdymo įstaigų finansavimą. Šias savivaldybėje egzistuojančias grėsmes siekiama mažinti įgyvendinant bendrojo ugdymo mokyklų tinklo pertvarkos planą.

Senstant visuomenei auga socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų ir išlaidų šioms paslaugoms teikti poreikis. Šias savivaldybėje egzistuojančias grėsmes siekiama mažinti investuojant į kokybišką, efektyvią ir ekonomišką socialinių paslaugų įstaigų infrastruktūrą.

Ekonominės savivaldybės problemos susijusios su investicinių lėšų trūkumu infrastruktūros plėtros projektams įgyvendinti. Prasta savivaldybės inžinerinė, energetinė infrastruktūra didina savivaldybės energetinių ir gamtos išteklių eksploatavimo sąnaudas, lemia augančius mokesčius gyventojams ir verslui. Dėl investicinių lėšų stygiaus kyla grėsmė LR teisės aktų reikalavimų laikymuisi (yra tikėtina, kad 2015 m. savivaldybė nesugebės viešai tiekti geriamąjį vandenį ir teikiamomis nuotekų tvarkymo paslaugomis aprūpinti 95 % gyventojų). Nepakankamas savivaldybės gebėjimas pritraukti investicijas ir su tuo susijusios problemos lemia nepakankamą darbo rinkos konkurencingumą bei augančią gyventojų migraciją. Šias savivaldybėje egzistuojančias ekonomines grėsmes siekiama sumažinti vykdant visų savivaldybės sektorių veiklos planavimą, rengiant inžinerinės ir energetinės infrastruktūros specialiuosius planus, kuriose numatomos prioritetinės infrastruktūros plėtros

kryptys, investicijų poreikis bei galimi finansavimo šaltiniai. Siekiant didinti veiklos efektyvumą ir ekonomiškumą, numatoma pertvarkyti savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, ją integruojant į regioninę atliekų tvarkymo sistemą.

Širvintų rajono savivaldybėje nepakankamas atvykstančių turistų skaičius, kuris įtakoja turizmo sektoriuje veikiančių įmonių veiklos rodiklius. Šią grėsmę galima sumažinti išnaudojant aktyvų savivaldybės kultūrinį gyvenimą ir didinant aplinkos saugumą. Tinkamai panaudojami savivaldybės istoriniai, kultūriniai ir gamtiniai ištekliai, saugi aplinka padės į savivaldybę pritraukti didesnius turistų srautus ir skatins verslo plėtrą.

SILPNYBIŲ ŠALINIMAS SIEKiant SUMAŽINTI GRĖSMES

Nepatenkinama transporto, inžinerinės ir energetinės infrastruktūros būklė, mažas ekonominis konkurencingumas, pritraukiant tiesiogines užsienio ir materialines investicijas, demografinių rodiklių blogėjimas yra vienos aktualiausių Širvintų rajono savivaldybės problemų. Atnaujinus ir išplėtus transporto, inžinerinę ir energetinę infrastruktūrą, pagerinus švietimo, sveikatos, sporto ir kultūros įstaigų materialinę bazę savivaldybėje gerėtų ekonominė aplinka. Savivaldybėje būtų užtikrintas efektyvus energetinių ir gamtos išteklių naudojimas ir LR teisės aktuose nustatytų reikalavimų laikymasis, mažėtų energetinių ir gamtos išteklių kaina gyventojams ir verslui, būtų sudarytos sąlygos turizmo ir verslo plėtrai. Tai lemtų didėjančią savivaldybės investicinės aplinkos patrauklumą (savivaldybė pritrauktų daugiau investicijų). Augtų darbo rinkos konkurencingumas, mažėtų gyventojų migracijos į kitas savivaldybes ir užsienio valstybes tempai. Mažėjanti migracija įtakotų mažesnę gyventojų, o kartu ir mokinių skaičiaus mažėjimą, mokykloms atsirastų galimybė turėti visų mokomųjų dalykų specialistus, didėtų mokyklų tinklo efektyvumas, kuris yra tiesiogiai susijęs su mokyklų dydžiais, mokyklų patalpų užpildymu, tuščiomis mokymosi vietomis, klasių komplektų dydžiais, vidutinėmis vieno mokinio ugdymo išlaidomis. Gerėjanti ekonominė ir socialinė aplinka lemtų socialinių ir sveikatos paslaugų poreikio ir išlaidų, skirtų šioms paslaugoms teikti, mažėjimą.

ESAMOS SITUACIJOS ANALIZĖ

VALDYMO TOBULINIMO PROGRAMA

Savivaldybė yra įstatymo nustatytas valstybės teritorijos administracinis vienetas, kurio bendruomenė turi Konstitucijos laiduotą savivaldos teisę, įgyvendinamą per to valstybės teritorijos administracinio vieneto nuolatinių gyventojų išrinktą Savivaldybės tarybą ir jos sudarytas, jai atskaitingas vykdomąją ir kitas Savivaldybės institucijas ir įstaigas.

Širvintų rajono savivaldybės taryba susideda iš įstatymų nustatyta tvarka demokratiškai išrinktų Savivaldybės bendruomenės atstovų – 21 Savivaldybės tarybos nario. Širvintų rajono savivaldybės administraciją sudaro 15 struktūrinių padalinių (skyriai: Architektūros ir teritorijų planavimo, Buhalterijos, Centralizuoto vidaus audito, Civilinės metrikacijos, Dokumentų valdymo ir vietinio ūkio, Finansų ir biudžeto, Informacinių technologijų, Infrastruktūros, Investicijų ir savivaldybės nuosavybės, Kultūros, turizmo ir ryšių su užsienio šalimis, Socialinės paramos ir sveikatos, Švietimo ir sporto, Teisės ir personalo, Vaiko teisių apsaugos ir Žemės ūkio), 8 struktūriniai-teritoriniai padaliniai (seniūnijos: Alionių, Čiobiškio, Gelvonų, Jauniūnų, Kernavės, Musninkų, Širvintų ir Zibalų) ir į struktūrinius padalinius neįeinantis valstybės tarnautojas – Vyriausiasis specialistas (civilinei saugai administruoti) bei jaunimo reikalų koordinatorius – vyriausiasis specialistas. Kontrolės ir audito funkcijas Širvintų rajono savivaldybėje vykdo Savivaldybės kontrolierius.

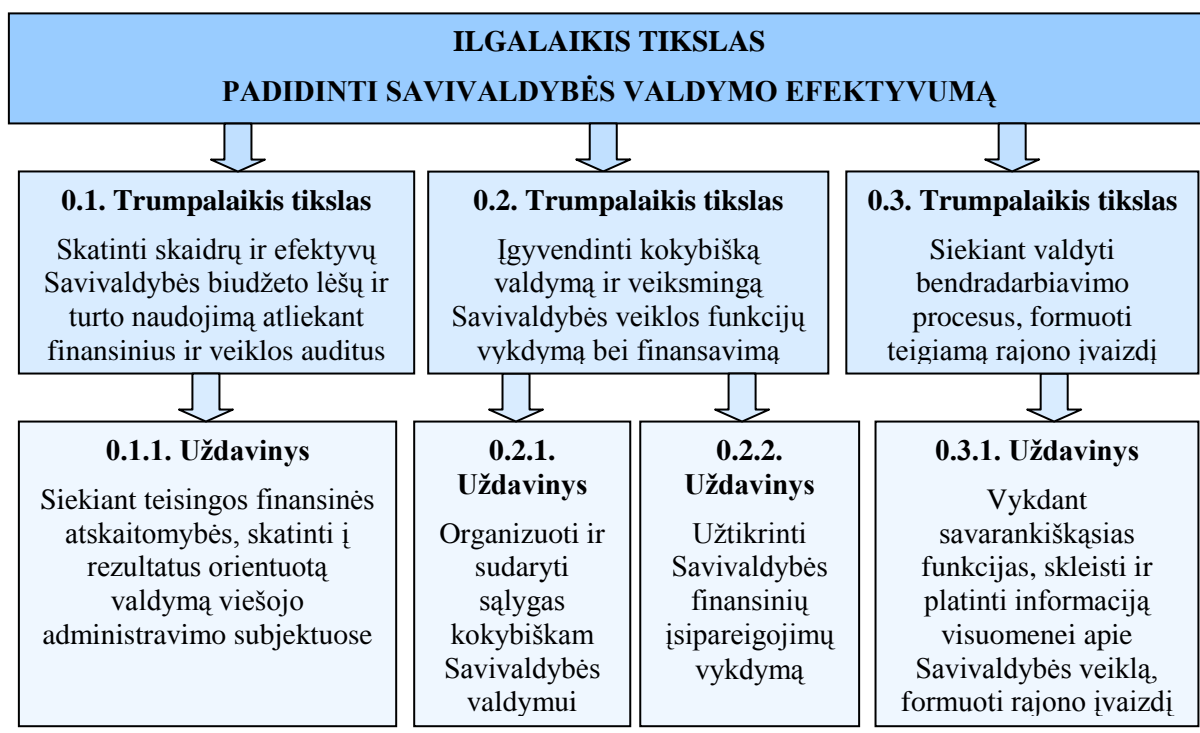
Savivaldybės Valdymo tobulinimo programa parengta siekiant: didinti Savivaldybės valdymo efektyvumą; užtikrinti efektyvų ir skaidrų Savivaldybės lėšų ir turto panaudojimą; vykdyti priimtus finansinius įsipareigojimus; tinkamai įgyvendinti priskirtas funkcijas. Programos parengimas leidžia efektyviai panaudoti LR valstybės biudžeto, Savivaldybės biudžeto ir kitų šaltinių lėšas, priimti ir įgyvendinti visuomenės poreikius atitinkančius sprendimus ir teikti geros kokybės administracines ir viešąsias paslaugas.

Programa finansuojama Savivaldybės kontrolieriaus, Savivaldybės tarybos ir Savivaldybės administracijos veikla, gerinami Administracijos darbuotojų ir tarybos narių kvalifikaciniai gebėjimai, o taip pat įgyvendinami valdymo efektyvumą didinantys projektai. Programa įgyvendinamos veiklos yra svarbios siekiant subalansuotos Savivaldybės ekonominės ir socialinės plėtros, nes nuo to kaip efektyviai dirba Savivaldybės taryba, Administracija priklauso visų programų įgyvendinimo rezultatai, o taip pat Širvintų rajono savivaldybės vystymosi perspektyvos. Programa taip pat numatoma užtikrinti priimtų finansinių įsipareigojimų vykdymą, mokant palūkanas už paimtas paskolas ar sudarytas išperkamosios nuomos sutartis.

Savivaldybės kontrolieriaus – vykdančio kontrolės ir audito funkciją Savivaldybėje užduotis yra vadovaujantis nepriklausomumo ir viešumo principu, bendradarbiaujant su Valstybės kontrole, skleisti auditų metu nustatytą gerąją praktiką bei nurodyti sisteminės klaidas audituojamiems subjektams, kad prevenciškai būtų užkirstas kelias jų pasikartojimui, bei padėti Tarybai ekonomiškai ir efektyviai valdyti Savivaldybės turtą ir finansinius išteklius.

Viena iš Širvintų rajono savivaldybės administracijos užduočių – įgyvendinti LR Vietos savivaldos įstatymu priskirtas valstybines (valstybės perduotas savivaldybėms) funkcijas. Programa finansuojamas: gyventojų registro tvarkymas, duomenų teikimas valstybės suteiktos pagalbos registru, archyvinų dokumentų tvarkymas, vaiko ir jaunimo teisių apsauga, civilinės būklės aktų registravimas, pirminės teisinės pagalbos teikimas, valstybinės kalbos vartojimo ir taisyklingumo kontrolė, gyvenamosios vietos deklaravimas, valstybinės žemės ir kito valstybės turto valdymas, naudojimas ir disponavimas juo patikėjimo teise, civilinės saugos organizavimas, mobilizacijos, žemės ūkio funkcijų vykdymas.

Valdymo tobulinimo programos ilgalaikis tikslas, trumpalaikiai tikslai ir uždaviniai

ŠVIETIMO PROGRAMA

Širvintų rajono savivaldybės Švietimo programa apima savivaldybės formalųjį švietimą (pradinį, pagrindinį, vidurinį ugdymą), neformalųjį švietimą (ikimokyklinį, priešmokyklinį ugdymą, neformalųjį vaikų bei suaugusiųjų švietimą), savišvietą, pagalbą mokiniui (pedagoginę, specialią pedagoginę ir psichologinę), pagalbą mokytojui ir mokyklai (informacinę, konsultacinę, kvalifikacijos tobulinimo).

2014–2015 m. m. Širvintų rajono savivaldybėje veikė 11 bendrojo ugdymo mokyklų, iš jų mieste: 1 pradinė, 1 progimnazija, 1 gimnazija; kaimo vietovėje: 6 pagrindinės, 1 gimnazija, 1 vidurinė ir 3 pradinio ugdymo skyriai (Medžiukų, Kernavės, Juodiškių). Miesto vietovėje veikė 2 ikimokyklinio ugdymo įstaigos, kaimo vietovėje – 3 ikimokyklinio ugdymo skyriai. Suaugusiesiems sudarytos sąlygos įgyti pradinį, pagrindinį ir vidurinį išsilavinimą Širvintų rajono Gelvonų vidurinėje mokykloje. Širvintų mieste taip pat veikia Širvintų meno mokykla ir Širvintų sporto mokykla. Savivaldybėje veikia Širvintų rajono Švietimo centras, kuris turi padalinį – pedagoginę psichologinę tarnybą.

Švietimo programa užtikrina Širvintų rajono savivaldybės švietimo politikos formavimą, valdymo tobulinimą ir nustatytų darbų realizavimą. Programa skirta užtikrinti finansavimą LR teisės aktuose nurodytoms savivaldybės administracijos, savivaldybės mokyklų bei tų mokyklų steigėjų funkcijoms ir uždaviniams vykdyti. Programa siekiama: užtikrinti mokinių privalomąjį mokymą(si), ugdymo programų turinio, formų įvairovę; padidinti mokymosi prieinamumą įvairių poreikių turintiems mokiniams; įgyvendinti švietimo įstaigų tinklo pertvarkos bendrąjį planą, švietimo įstaigų aprūpinimą intelektualiniais ir materialiniais resursais; rūpintis mokyklų vadovų ir mokytojų kvalifikacijos kėlimu; vykdyti vaikų ir suaugusiųjų neformaliojo švietimo programas; vertinti asmenų poreikį mokytis visą gyvenimą bei suteikti reikalingas paslaugas; remontuoti mokyklų pastatus bei atnaujinti ugdymo ir mokymo priemones.

Programa įgyvendinamos LR Vietos savivaldos įstatymu reglamentuotos savarankiškosios ir valstybinės (valstybės perduotos savivaldybėms) savivaldybių funkcijos:

➤ *Savarankiškosios funkcijos:* savivaldybės teritorijoje gyvenančių vaikų iki 16 metų mokymosi pagal privalomojo švietimo programas užtikrinimas; švietimo pagalbos teikimo mokiniui, mokytojui, šeimai, mokyklai, vaiko minimaliosios priežiūros priemonių vykdymo organizavimas ir koordinavimas; bendrojo lavinimo mokyklų mokinių, gyvenančių kaimo gyvenamosiose vietovėse, neatlygintino pavėžėjimo į mokyklas ir į namus organizavimas; ikimokyklinio ugdymo, vaikų ir suaugusiųjų neformaliojo švietimo organizavimas, vaikų ir jaunimo užimtumo organizavimas; maitinimo paslaugų organizavimas teisės aktų nustatyta tvarka švietimo įstaigose, įgyvendinančiose mokymą pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio ir bendrojo lavinimo programas.

➤ *Valstybinės funkcijos:* priešmokyklinio ugdymo, bendrojo lavinimo, profesinio mokymo ir profesinio orientavimo organizavimas, savivaldybės teritorijoje gyvenančių vaikų iki 16 metų mokymosi pagal privalomojo švietimo programas užtikrinimas, mokyklų (klasių), vykdančių bendrojo lavinimo programas ir skirtų šalies mokiniams, turintiems išskirtinių gabumų ar specialiųjų poreikių, išlaikymas.

Kiekvienais metais Širvintų rajono savivaldybė finansuoja bendrojo, ikimokyklinio ir neformaliojo švietimo įstaigų veiklą, Švietimo centro veiklą. Savivaldybė užtikrina privalomąjį mokymą(si) bendrojo ugdymo mokyklose, organizuoja ir vykdo valstybinius ir mokyklinius brandos egzaminus. Visose Savivaldybės seniūnijose yra bendrojo ugdymo mokyklos arba mokyklų skyriai. Kaimo gyventojų vaikai turi galimybę lankyti ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo mišrias grupes.

Širvintų rajono savivaldybė vykdo ugdymo įstaigų vadovų, mokytojų ir pagalbos mokiniui specialistų atestaciją, skatinančią švietimo srities darbuotojus tobulinti savo kompetenciją.

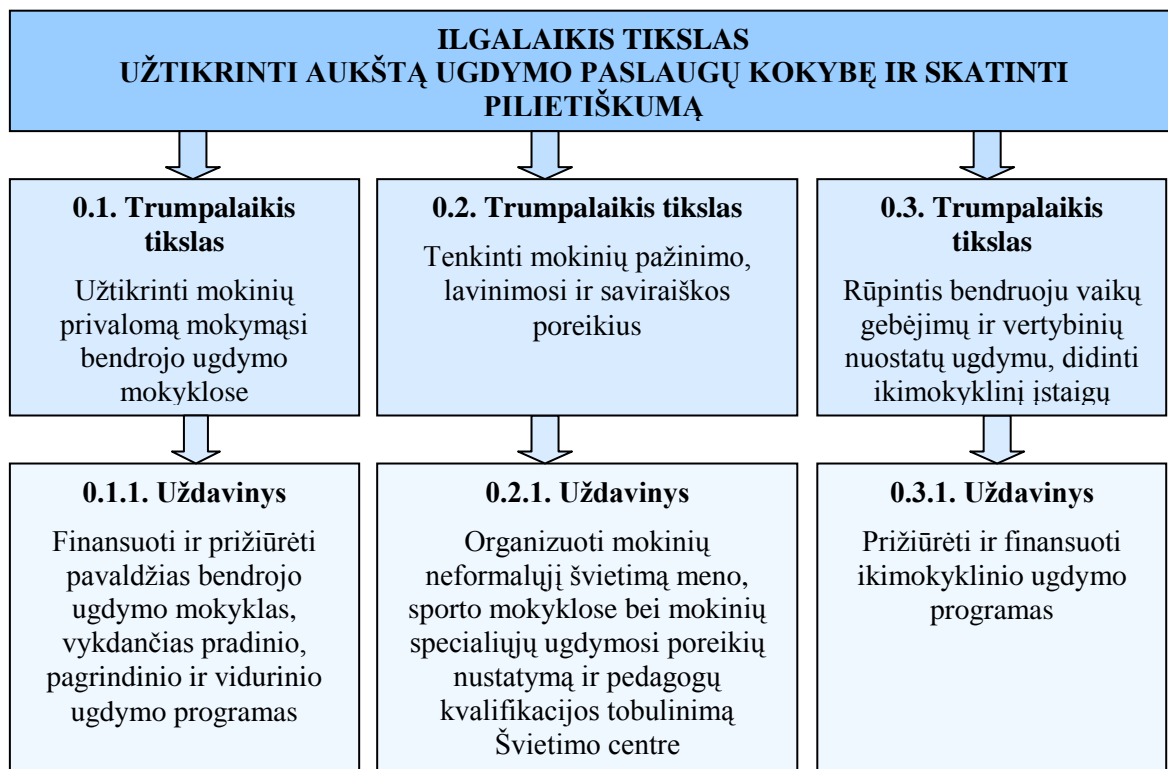
Širvintų rajono švietimo centras tiria mokytojų kvalifikacijos poreikius, organizuoja pedagogų kvalifikacijos kėlimą. Savivaldybėje sudaromos sąlygos kiekvienam pedagogui siekti karjeros ir įgyti jo kompetenciją ir praktinę veiklą atitinkančią kvalifikacinę kategoriją. Švietimo centras taip pat koordinuoja metodinę veiklą savivaldybėje, rajono švietimo įstaigų vaikams ir mokiniams organizuoja olimpiadas, konkursus.

Širvintų rajono savivaldybė organizuoja neatlygintą mokinių pavėžėjimą, kaimo mokiniams sudaro galimybę gyventi Musninkų Alfonso Petrulio gimnazijos ir Gelvonų vidurinės mokyklos bendrabučiuose.

Rajone yra pedagoginė-psichologinė tarnyba (Švietimo centro padalinys), kuri įvertina ir teikia pagalbą mokiniams, turintiems specialiuosius ugdymosi poreikius.

Širvintų rajono savivaldybė siekdama pagerinti ugdymo kokybę ir prieinamumą visiems mokiniams, organizuoja ir vykdo ugdymo įstaigų pastatų modernizavimo darbus.

Švietimo programos ilgalaikis tikslas, trumpalaikiai tikslai ir uždaviniai

INFRASTRUKTŪROS IR VERSLO APLINKOS TOBULINIMO PROGRAMA

Širvintų rajono savivaldybės aplinka formuojama siekiant sukurti socialiniu, ekonominiu ir techniniu atžvilgiu pagrįstą, ekologiškai patikimą, estetišką ir efektyviai valdomą aplinką, atitinkančią besikeičiančios bendruomenės ir pavienio žmogaus poreikius. Išplėtotą viešąją infrastruktūrą bei sutvarkytą aplinką daro didelę įtaką savivaldybės konkurencingumui ir gyventojų gyvenimo kokybei, t. y. investicijų pritraukimui, gyventojų užimtumui, naujų darbo vietų kūrimui, verslo ir paslaugų plėtrai.

Širvintų rajono savivaldybės Infrastruktūros ir verslo aplinkos tobulinimo programa siekiama: vykdyti Širvintų rajono savivaldybės teritorijų planavimą; gerinti susisiekimo

infrastruktūrą ir didinti susisiekimo saugumą; atlikti švietimo, kultūros, socialinės paskirties ir kitų viešojo sektoriaus objektų rekonstrukcijos ir remonto darbus; kurti patogią, saugią ir estetišką gyvenamąją aplinką; formuoti patrauklią aplinką verslui, gebančią konkuruoti ir pritraukti investicijas; remti smulkaus ir vidutinio verslo plėtrą; skatinti gyventojų užimtumą.

Infrastruktūros ir verslo aplinkos tobulinimo programa įgyvendinamos LR Vietos savivaldos įstatymu reglamentuotos savarankiškosios ir valstybinės (valstybės perduotos savivaldybėms) savivaldybių funkcijos:

➤ *Savarankiškosios funkcijos:* savivaldybei nuosavybės teise priklausančios žemės ir kito turto valdymas, naudojimas ir disponavimas juo; savivaldybėms įstatymais priskirtų geodezijos ir kartografijos darbų organizavimas ir vykdymas; savivaldybės socialinio būsto fondo sudarymas ir jo remontas, socialinio būsto nuoma; dalyvavimas sprendžiant gyventojų užimtumo, kvalifikacijos įgijimo ir perkvalifikavimo klausimus, viešųjų ir sezoninių darbų organizavimas; teritorijų planavimas, savivaldybės teritorijos bendrojo plano ir detaliųjų planų sprendinių įgyvendinimas; statinių naudojimo priežiūra įstatymų nustatyta tvarka; šilumos ir geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo organizavimas; savivaldybių vietinės reikšmės kelių ir gatvių priežiūra, taisymas, tiesimas ir saugaus eismo organizavimas; sanitarijos ir higienos taisyklių tvirtinimas ir jų laikymosi kontrolės organizavimas, švaros ir tvarkos viešose vietose užtikrinimas; sąlygų verslo ir turizmo plėtrai sudarymas ir šios veiklos skatinimas.

➤ *Valstybinės funkcijos:* savivaldybei priskirtos valstybinės žemės ir kito valstybės turto valdymas, naudojimas ir disponavimas juo patikėjimo teise; dalyvavimas rengiant ir įgyvendinant darbo rinkos politikos priemones ir gyventojų užimtumo programas.

Kiekvienais metais Širvintų rajono savivaldybė vykdo viešųjų infrastruktūros objektų priežiūrą, modernizavimą ir plėtrą, pagal savo funkcijas rengia teritorijų planavimo dokumentus, vykdo pastatų teisinę registraciją ir inventorizaciją, kelių, gatvių priežiūrą ir remontą, savivaldybės teritorijų tvarkymo darbus ir kapinių priežiūrą. Savivaldybė organizuoja vandens tiekimo paslaugą, gatvių apšvietimo ir rekonstrukcijos darbus, gyvenamųjų patalpų šildymo ir remonto darbus. Siekdama skatinti smulkaus ir vidutinio verslo plėtrą, o taip pat gyventojų verslumą, Širvintų rajono savivaldybė remia smulkų ir vidutinį verslą. Užimtumui skatinti įgyvendina viešųjų darbų programą. Ši programa sudaro sąlygas savivaldybės gyventojams užsidirbti pragyvenimui būtinų lėšų.

Infrastruktūros ir verslo aplinkos tobulinimo programos ilgalaikis tikslas, trumpalaikis tikslas ir uždaviniai

SVEIKATINGUMO PROGRAMA

Pasaulio sveikatos organizacijos duomenimis visuomenės sveikatingumo būklę ir gyvenimo trukmę net 50,0 % sąlygoja gyvenimo būdas. Fizinis aktyvumas ir sveika gyvensena prisideda prie žmogaus fizinės ir dvasinės būklės gerėjimo, mažina įvairių lėtinių, neinfekcinių ligų pasireiškimo tikimybę ir atvirkščiai, nepakankamas fizinis aktyvumas ir netinkamas gyvenimo būdas didina ligotumo tikimybę, o kartu ir sveikatos priežiūrai bei socialinėms paslaugoms skiriamų lėšų poreikį.

Sveikatingumo programa įgyvendinami sveikatos politikos tikslai Širvintų rajono savivaldybėje. Programa siekiama: didinti sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumą ir kokybę; vykdyti ligų prevencijos programas; mažinti savivaldybės gyventojų sergamumą, neįgalumą ir mirtingumą; skatinti aktyvesnį visuomenės domėjimąsi sveikata; skleisti sveikos gyvensenos nuostatas visuomenėje.

Sveikatingumo programa įgyvendinamos Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu reglamentuotos savarankiškosios ir valstybinės (valstybės perduotos savivaldybėms) savivaldybių funkcijos:

- *Savarankiškosios funkcijos*: pirminė asmens ir visuomenės sveikatos priežiūra (įstaigų steigimas, reorganizavimas, likvidavimas, išlaikymas); savivaldybių sveikatos programų rengimas ir įgyvendinimas; parama savivaldybės gyventojų sveikatos priežiūrai; kūno kultūros ir sporto plėtojimas, gyventojų poilsio organizavimas.
- *Valstybinės funkcijos*: antrinės sveikatos priežiūros organizavimas įstatymų nustatytais atvejais ir tvarka.

Savivaldybės administracija 2014 m. pasirašė biudžeto naudojimo sutartį su VšĮ Širvintų ligonine. Biudžeto lėšų naudojimo tikslinė paskirtis teikiamų paslaugų aplinkos gerinimas, Dantų protezavimo paslaugų teikimo išlaidų kompensavimo programa.

Šiuo metu Širvintų rajono savivaldybėje veikia VšĮ „Širvintų ligoninė“ (ligoninė teikia ir slaugos paslaugas), 2 ambulatorijos (Musninkų ir Gelyonų), 4 privatūs odontologijos kabinetai, UAB „Širvintų psichikos sveikatos centras“, VšĮ Širvintų rajono pirminės sveikatos priežiūros centras, UAB „Širvintų sveikatos centras“, Jūratės Jokimaitienės individuali įmonė „Sveikatos konsultacijos“, Viktorijos Trinkūnienės individuali įmonė. Širvintų rajono savivaldybėje yra fiksuojamas nedidelis gyventojų sergamumas, jį lyginant su šalies ir Vilniaus apskrities rodikliais. Kaip ir visoje šalyje, savivaldybėje daugiausiai žmonių miršta nuo kraujotakos sistemos ligų ir piktybinių navikų.

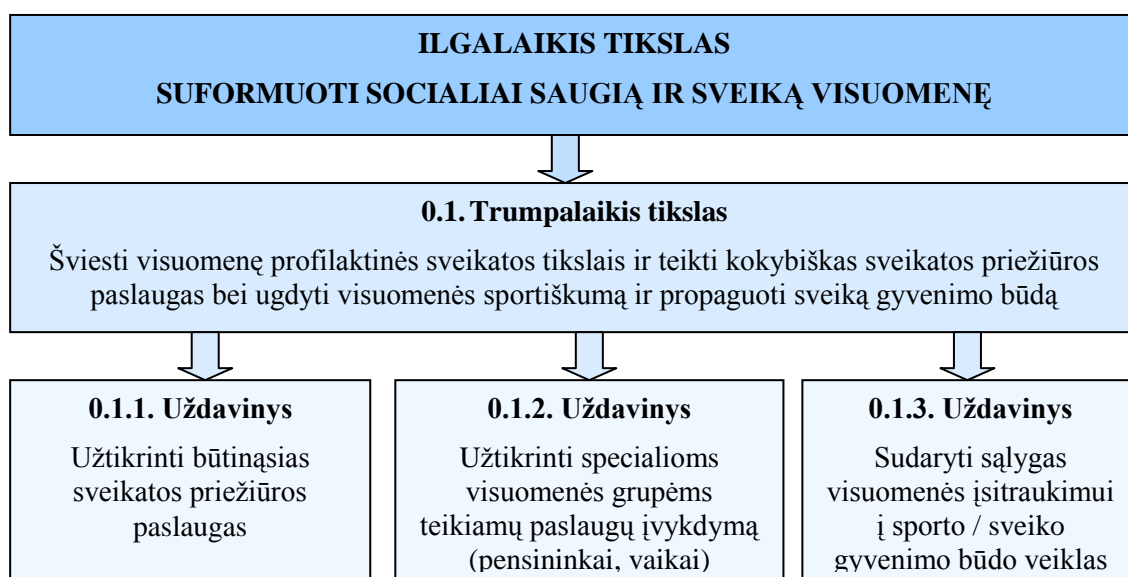
Siekiant gerinti savivaldybės teritorijoje gyvenančių vaikų sveikatingumą, Širvintų rajono savivaldybė finansuoja sveikatos priežiūros vykdymą savivaldybės ugdymo įstaigose. Ugdymo įstaigose taip pat įgyvendinamos įvairios vaikų ir jaunuolių sveikatos stiprinimo programos. Rajono švietimo įstaigose dirba 3 visuomenės sveikatos specialistės, ikimokyklinėse vaikų ugdymo įstaigose dirba 2 visuomenės sveikatos specialistės. Jos užsiima viena iš prioritetinių sveikatos veiklos sritimi, vaikų ir jaunimo sveikatos priežiūra, kurią įgyvendinant siekiama turėti išsamią informaciją apie vaikų gyvensenos įpročius (žalingus įpročius, fizinį aktyvumą), kurie nulemia didelį vaikų sergamumą. 2014-08-26 pasirašyta Jungtinės veiklos (partnerystės) sutartis su Kaišiadorių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuru, Elektrėnų savivaldybės visuomenės sveikatos biuru ir Švenčionių rajono visuomenės sveikatos biuru dėl dalyvavimo projekte „Sveikatos priežiūros paslaugų teikimo mokyklose ir ikimokyklinio ugdymo įstaigose gerinimas“.

Valstybės biudžeto specialiosios tikslinės dotacijos, skirtos savivaldybės biudžetui sveikatos apsaugos ministerijos kuruojamoms valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms vykdyti 2014-03-17 pasirašyta sutartis su Lietuvos Respublikos

sveikatos apsaugos ministerija. Taip pat tęsiama dvišalė bendradarbiavimo sutartis su Kaišiadorių rajono savivaldybės sveikatos biuru, vykdoma savivaldybės gyventojų sveikatos stebėseną. Širvintų rajono savivaldybė taip pat dalyvauja Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos tarpinstitucinėse programose: vaikų sveikatos stiprinimo, valstybinėje alkoholio ir Maudyklų vandens stebėsenos, triukšmo valdymo.

Siekiant skatinti gyventojų fizinį aktyvumą ir įsitraukimą į savarankiškas ir organizuotas kūno kultūros ir sporto veiklas, Širvintų rajono savivaldybės administracijos Švietimo ir sporto skyrius organizuoja sporto ir sveikatingumo renginius, bendradarbiauja su savivaldybėje veikiančiomis nevyriausybinėmis organizacijomis (sporto klubais). Ne maža dalis sporto renginių organizuojama mokyklinio amžiaus vaikams ir jaunuoliams. Sveikos gyvensenos įpročių diegimas ankstyvame amžiuje yra ypatingai svarbus, kadangi vaikystėje ar paauglystėje išugdyti sveikos gyvensenos įpročiai dažnai yra išlaikomi visą gyvenimą, todėl skatina bendrą visuomenės sveikatingumo rodiklių gerėjimą.

Sveikatingumo programos ilgalaikis tikslas, trumpalaikis tikslas ir uždaviniai

APLINKOS APSAUGOS PROGRAMA

Miškų nykimas, augantys atliekų kiekiai, dirvožemio, paviršinių vandenų ir oro tarša, žemės grunto erozija, šiltnamio efektas – tai tik dalis aplinkosaugos problemų, su kuriomis bando kovoti šalys. Tradicinis šalių vystymosi modelis tapo pavojingo aplinkos užterštumo ir klimato kaitos priežastimi, todėl daugelyje Lietuvos ilgalaikių strateginių dokumentų ypatingas dėmesys yra skiriamas gamtos išteklių efektyvesniam naudojimui ir neigiamo poveikio aplinkai sumažinimui. Siekiama, kad augant ekonomikai, gamtos išteklių naudojimas ir neigiamas poveikis aplinkai bei klimatui mažėtų.

Kaip apibrėžiama LR Aplinkos apsaugos įstatyme, aplinkos apsauga – tai aplinkos saugojimas nuo fizinio, cheminio, biologinio ir kitokio neigiamo poveikio ar pasekmių, atsirandančių įgyvendinant planus ir programas, vykdančią ūkinę veiklą ar naudojant gamtos išteklius. Vienas iš pagrindinių aplinkosaugos tikslų Lietuvoje – užtikrinti tinkamą aplinkos kokybę visiems Lietuvos gyventojams ir sudaryti sąlygas darniai teritorijų plėtrai.

Pagrindiniai oro teršėjai Širvintų rajono savivaldybėje yra automobilių transportas ir įmonės. Pramonė savivaldybėje yra išvystyta menkai, todėl didelės įtakos aplinkos oro užterštumui neturi. 2012 m. Širvintų rajone buvo išleista 315,0 tūkst. kub. m. nuotekų, iš

kurių 100 proc. sudarė išvalytos iki nustatytų normų ir nepakankamai išvalytų bei kitų nuotekų nebuvo. Širvintų rajono savivaldybėje regioninė atliekų tvarkymo sistema jau sukurta, tačiau ji tobulinama. UAB "VAATC" Širvintų rajone įrengė stambiagabaričių atliekų aikštelę, kuri suteiks gyventojams galimybę efektyviau rūšiuoti atliekas, turės galimybę atliekas nemokamai pristatyti į šią aikštelę. Aikštelėje sukauptos atliekos bus perduodamos perdirbėjams. Individualių valdų savininkams nemokamai dalinamos kompostavimo dėžės, taip gyventojams suteikiama galimybė patiems nemokamai tvarkyti žaliąsias atliekas, pasigaminti vertingo komposto.

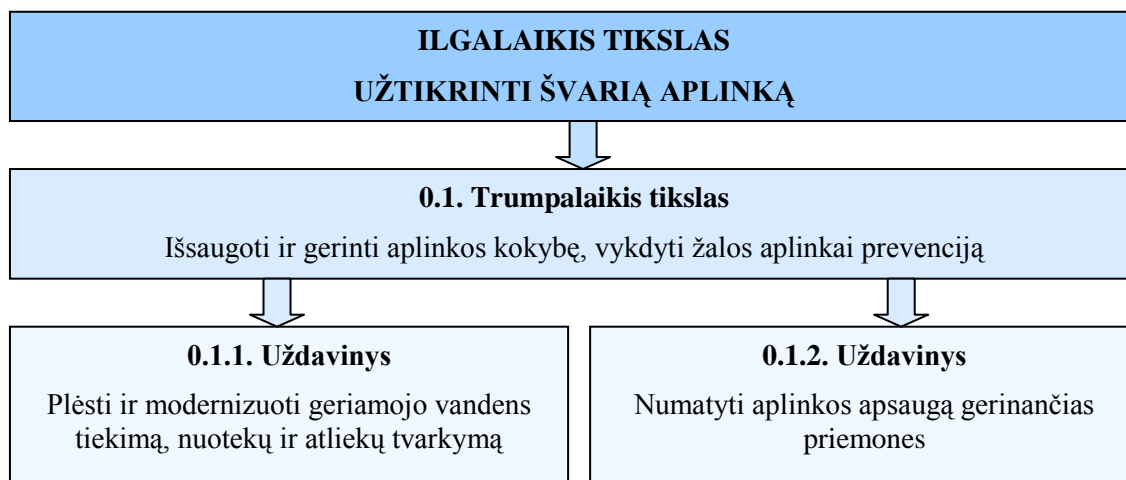
Aplinkos apsaugos programa siekiama: vykdyti savivaldybės aplinkos apsaugos valdymą; teikti atliekų tvarkymo ir priežiūros paslaugas; prižiūrėti ir tvarkyti želdynus; įgyvendinti prevencines aplinkosaugos priemones; skleisti aplinkosaugos žinias visuomenei.

Programa taip pat įgyvendinamos LR Vietos savivaldos įstatymu reglamentuotos savarankiškosios savivaldybių funkcijos:

- aplinkos kokybės gerinimas ir apsauga;
- komunalinių atliekų tvarkymo sistemų diegimas, antrinių žaliavų surinkimo ir perdirbimo organizavimas, sąvartynų įrengimas ir eksploatavimas;
- kraštovaizdžio, nekilnojamųjų kultūros vertybių ir savivaldybės įsteigtų saugomų teritorijų tvarkymas ir apsauga, savivaldybės teritorijoje esančių želdynų, želdinių apsauga, tvarkymas ir kūrimas, inventorizacijos, apskaitos, atskirųjų želdynų žemės sklypų kadastrinių matavimų ir įrašymo į Nekilnojamojo turto registrą organizavimas ir stebėseną;
- sanitarijos ir higienos taisyklių tvirtinimas ir jų laikymosi kontrolės organizavimas, švaros ir tvarkos viešose vietose užtikrinimas.

Įgyvendindama programą aplinkos apsaugos srityje Širvintų rajono savivaldybė organizuoja komunalinių atliekų (taip pat ir bešeimininkių atliekų) surinkimą ir tvarkymą, atlieka aplinkos kokybės valdymą, vykdo želdynų tvarkymo ir priežiūros darbus, apmoka išlaidas miško sklypų savininkams, valdytojams ir naudotojams, įgyvendinantiems medžiojamųjų gyvūnų daromos žalos miškui prevencijos priemones. Savivaldybė leidžia leidinius ir organizuoja renginius aplinkosaugos ir gamtos pažinimo temomis. Pasirašius sutartį su paslaugų teikėju atliekami beglobių gyvūnų kontrolės darbai.

Aplinkos apsaugos programos ilgalaikis tikslas, trumpalaikis tikslas ir uždaviniai

KULTŪROS PASLAUGOS, PAVELDOSAUGOS IR TURIZMO PLĖTROS PROGRAMA

Kultūrą galima suprasti kaip tam tikrą vertybių, tikėjimų ir tradicijų bei papročių visumą. Kultūra daro poveikį individų ir socialinių grupių mąstymui ir veiksams, lemia jų gyvenimo būdą. Kaip nurodoma Valstybės ilgalaikėje raidos strategijoje, kultūra skatina naujoves ir daro teigiamą įtaką šalies ūkio ir visuomenės raidai. Kultūra stiprina visuomenės saugumą bei jos pilietiškumą.

Kultūros paveldo išsaugojimas – būtina tautos tapatybės išlikimo sąlyga. Tinkamai saugomas ir prižiūrimas kultūros paveldas padeda formuoti teigiamą savivaldybės įvaizdį, prisideda prie krašto gerovės kūrimo ir turizmo plėtojimo.

Išplėtotos savivaldybės kultūros paslaugos, kultūros paveldo objektų gausa sudaro prielaidas turizmo plėtrai. Turizmas yra ekonominė veikla, daranti teigiamą poveikį savivaldybės plėtrai ir ekonominiam bei socialiniam sektoriams. Į savivaldybę atvykę turistai naudojami vietinių turizmo rinkos subjektų kuriamą pasiūlą ir kartu didina prekybos apimtį, kuria darbo vietas, padeda surinkti daugiau mokesčių ir kt.

Kultūros paslaugos, paveldosaugos ir turizmo plėtros programa siekiama: vykdyti kultūrinę veiklą savivaldybėje; gerinti kultūros paslaugų prieinamumą ir didinti kultūros informacijos sklaidą visuomenėje; efektyviai organizuoti kultūros įstaigų veiklą; užtikrinti mėgėjų ir profesionalaus meno sklaidą; puoselėti savivaldybės etnokultūrą ir papročius; saugoti ir tvarkyti kultūros paveldo objektus; skatinti vietinį ir atvykstatamąjį turizmą.

Kultūros paslaugos, paveldosaugos ir turizmo plėtros programa įgyvendinamos Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu reglamentuotos savarankiškosios savivaldybių funkcijos:

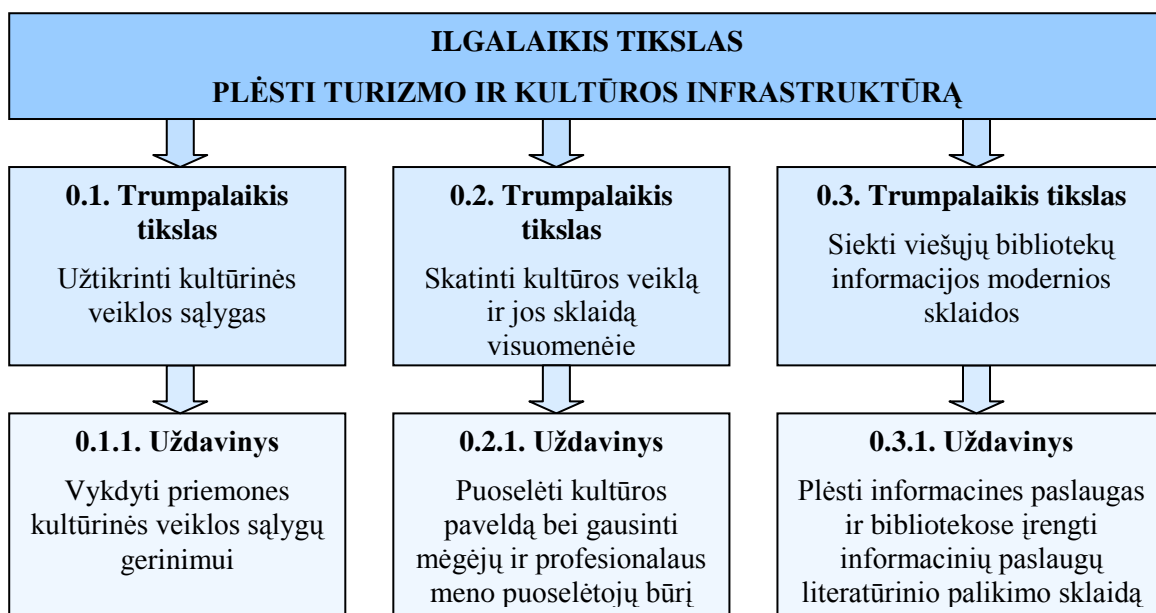
- gyventojų bendrosios kultūros ugdymas ir etnokultūros puoselėjimas (dalyvavimas kultūros plėtros projektuose, muziejų, teatrų, kultūros centrų ir kitų kultūros įstaigų steigimas, reorganizavimas, pertvarkymas, likvidavimas ir jų veiklos priežiūra, savivaldybių viešųjų bibliotekų steigimas, reorganizavimas, pertvarkymas ir jų veiklos priežiūra).
- nekilnojamųjų kultūros vertybių tvarkymas, apsauga ir stebėseną.
- sąlygų verslo ir turizmo plėtrai sudarymas ir šios veiklos skatinimas.

Širvintų rajono savivaldybėje yra išsidėstę 249 kultūros paveldo objektai. Savivaldybė garsi savo bažnyčiomis, dvaro sodybomis, piliakalniais ir kilnojamosios kultūros paveldo vertybėmis. Šiuo metu Širvintų rajono savivaldybėje veikia 2 biudžetinės kultūros įstaigos: Širvintų rajono savivaldybės kultūros centras ir 12 jo filialų; Širvintų rajono savivaldybės viešoji biblioteka ir 20 jos filialų. Kultūros centre veiklą vykdo mėgėjiško meno kolektyvai.

Kiekvienais metais šia programa: Širvintų rajono savivaldybė finansuoja kultūros įstaigų veiklą, užtikrina kultūros informacijos sklaidą bendruomenėje. Savivaldybėje organizuojami kultūriniai renginiai, sudaromos sąlygos susipažinti su vietos etnokultūra, dvasiniu ir istoriniu paveldu. Savivaldybės bibliotekose diegiamos informacinės technologijos ir vartotojams sudaromos galimybės naudotis šiomis technologijomis. Siekdama tinkamai prižiūrėti ir tvarkyti kultūros paveldo objektus, Savivaldybė skiria finansavimą kultūros paveldo objektų tvarkybos darbams atlikti.

Širvintų rajono savivaldybė siekia skatinti vietinį ir atvykstatamąjį turizmą bei pasinaudoti turizmo teikiamomis galimybėmis. Tuo tikslu yra atliekami turizmui patrauklių viešųjų erdvių ir objektų atnaujinimo ir plėtros darbai, plečiama turizmo informacinė infrastruktūra.

Kultūros paslaugos, paveldosaugos ir turizmo plėtros programos ilgalaikis tikslas, trumpalaikiai tikslai ir uždaviniai

ŽEMĖS ŪKIO PROGRAMA

Subalansuota žemės ūkio plėtra, moderni kaimo gyvenamoji aplinka yra svarbios Širvintų rajono savivaldybės ekonominio, socialinio, etnokultūrinio ir gamtosauginio vystymosi prielaidos. Plėtojant žemės ūkio veiklas, gaminama produkcija, būtina tenkinti svarbiausius žmonių gyvybinius poreikius. Apsirūpinimas tinkamu, kokybišku, sveikatą stiprinančiu maistu yra visuomenės ekonominės ir socialinės gerovės veiksnys. Žemės ūkis yra glaudžiai susijęs su kaimu ir jo plėtra. Gerinant ir plečiant žemės ūkio gamybinę bazę ir infrastruktūrą, gerinama ir kaimo gyventojų gyvenamoji aplinka, gyvenimo kokybė.

Kaimas vis dažniau vertinamas kaip šalies infrastruktūra, nuo kurios priklauso ir kaime, ir mieste gyvenančių žmonių gyvenimo lygis, tačiau daugelyje Širvintų rajono savivaldybės kaimo gyvenamųjų vietovių vis dar susiduriama su daugeliu problemų: neišplėtoti ir blogos būklės žemės ūkio ir bendruomeninė infrastruktūra; nepakankama kaimo ekonominės veiklos sferų plėtra ir lėtas naujų darbo vietų kūrimas; mažėjantis kaimo gyventojų skaičius ir kt. Daugelis Lietuvos kaimų, keičiantis nuosavybės santykiams, žmonių veiklos pobūdžiui, kaimo žmonių gyvenimo būdui, yra praradę savo patrauklumą. Atsižvelgiant į tai, šių dienų Lietuvos kaime yra ypatingai svarbu tobulinti ir plėsti viešąją infrastruktūrą, gerinti žemės ūkio veiklų plėtojimo sąlygas, remti žemės ūkio subjektus, skatinti bendruomenines iniciatyvas.

Žemės ūkio programa siekiama: gerinti ūkininkavimo sąlygas savivaldybėje; remti ūkininkus; sudaryti prielaidas žemės ūkio veiklų konkurencingumo ir pajamų iš žemės ūkio augimui; gerinti gyvenimo sąlygas kaimo vietovėse; skatinti naujų bendruomenių kūrimąsi ir didinti esamų bendruomenių veiklos aktyvumą; įgyvendinti Kaimo plėtros strategiją.

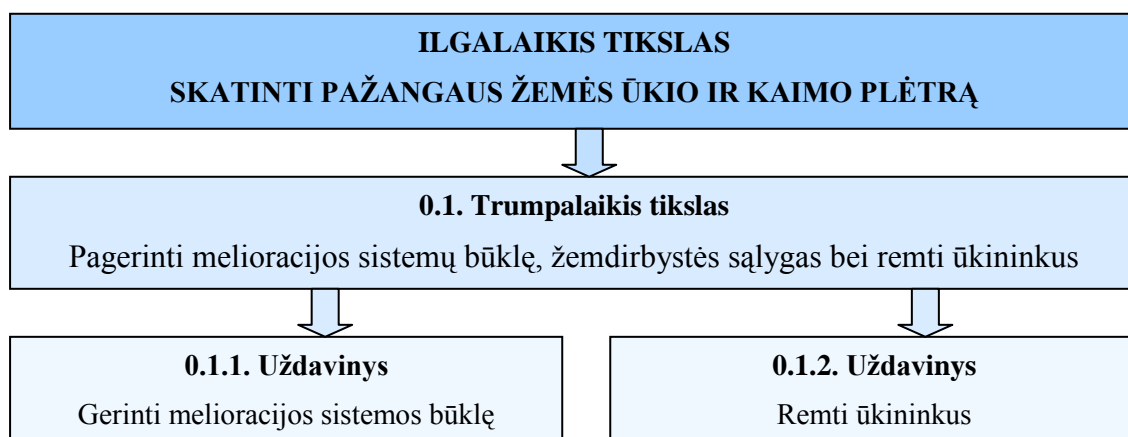
Šia programa įgyvendinamos LR Vietos savivaldos įstatymu reglamentuotos savarankiškosios ir valstybinės (valstybės perduotos savivaldybėms) savivaldybių funkcijos:

- *Savarankiškosios funkcijos*: savivaldybei nuosavybės teise priklausančios žemės ir kito turto valdymas, naudojimas ir disponavimas juo.
- *Valstybinės funkcijos*: savivaldybei priskirtos valstybinės žemės ir kito valstybės turto valdymas, naudojimas ir disponavimas juo patikėjimo teise; valstybei

nuosavybės teise priklausančių melioracijos ir hidrotechnikos statinių valdymas ir naudojimas patikėjimo teise; kaimo plėtros priemonių įgyvendinimo administravimas.

Įgyvendindama programą žemės ūkio ir kaimo plėtros srityje, savivaldybė atlieka melioracijos ir hidrotechnikos statinių priežiūros ir remonto darbus, vykdo darbus, susijusius su melioracijos statinių kompiuterinių bazių eksploatavimu, atnaujina šiems darbams atlikti reikalingą programinę įrangą. Siekdama gerinti ūkininkavimo sąlygas, remia ūkininkus ir žemės ūkio bendroves. Siekdama skatinti bendruomenių aktyvumą ir gerinti gyvenamąją aplinką kaimo vietovėse, įgyvendina bendruomeninės infrastruktūros plėtros projektus, remia ir skatina bendruomenių iniciatyvas.

Žemės ūkio programos ilgalaikis tikslas, trumpalaikis tikslas ir uždaviniai

SOCIALINĖS APSAUGOS PLĖTROS, SKURDO IR SOCIALINĖS ATSKIRTIES MAŽINIMO PROGRAMA

Kaip nurodoma LR teisės aktuose, socialinių paslaugų teikimo tikslas yra sudaryti sąlygas asmeniui (šeimai) ugdyti ar stiprinti gebėjimus ir galimybes savarankiškai spręsti savo socialines problemas, palaikyti socialinius ryšius su visuomene, taip pat padėti įveikti socialinę atskirtį. Socialinės paslaugos teikiamos siekiant užkirsti kelią asmens, šeimos, bendruomenės socialinėms problemoms kilti, taip pat visuomenės socialiniam saugumui užtikrinti. Piniginės socialinės paramos teikimo tikslas yra padėti tenkinti būtiniausius poreikius tiems žmonėms, kurių gaunamos pajamos yra nepakankamos, o gebėjimas pasirūpinti savimi dėl objektyvių, nuo jų nepriklausančių priežasčių yra ribotas.

2014 m. Širvintų rajono savivaldybėje socialines paslaugas įvairioms klientų grupėms teikė 10 įstaigos, iš kurių viena buvo pavaldi Savivaldybės tarybai, 1 Bažnyčios tarybai, kitos – NVO. Be šių įstaigų, socialines paslaugas savivaldybėje taip pat teikė ir kitos Savivaldybės švietimo, sveikatos, NVO įstaigos, kurių pagrindinė veikla nėra socialinių paslaugų teikimas. Siekdama didinti socialinių paslaugų prieinamumą ir gerinti šių paslaugų kokybę, Širvintų rajono savivaldybė finansuoja daugelio šių organizacijų projektus.

Socialinės apsaugos plėtros, skurdo ir socialinės atskirties mažinimo programa Širvintų rajono savivaldybė siekia: sukurti ir įgyvendinti socialinės paramos ir socialinių paslaugų sistemą Širvintų rajono savivaldybėje; užtikrinti valstybės garantuotą piniginę paramą optimizuojant socialinių paslaugų teikimo tinklą; aprėpti visus savivaldybės gyventojus, kurie negali savarankiškai pasirūpinti savimi; plėsti paslaugų įvairovę; sudaryti sąlygas neįgaliesiems integruotis į visuomenę; sukurti efektyvią socialinio darbo sistemą, stiprinančią savivaldybės gyventojų socialinį saugumą.

Socialinės apsaugos plėtros, skurdo ir socialinės atskirties mažinimo programa

įgyvendinamos LR Vietos savivaldos įstatymų reglamentuotos savarankiškosios ir valstybinės (valstybės perduotos savivaldybės), o taip pat sutartinės savivaldybių funkcijos:

➤ *Savarankiškosios funkcijos*: socialinių paslaugų planavimas ir teikimas, socialinių paslaugų įstaigų steigimas, išlaikymas ir bendradarbiavimas su nevyriausybinėmis organizacijomis; sąlygų savivaldybės teritorijoje gyvenančių neįgalųjų socialiniam integravimui į bendruomenę sudarymas; savivaldybės socialinio būsto fondo sudarymas ir jo remontas, socialinio būsto nuoma.

➤ *Valstybės deleguotos funkcijos*: socialinių išmokų ir kompensacijų, išskyrus piniginę socialinę paramą nepasiturintiems gyventojams Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymu nustatytoje savivaldybėje, skaičiavimas ir mokėjimas; mokinių nemokamo maitinimo savivaldybės įsteigtose mokyklose ir savivaldybės teritorijoje įsteigtose nevalstybinėse mokyklose administravimas ir nepasiturinčių šeimų mokinių, deklaravusių gyvenamąją vietą arba gyvenančių savivaldybės teritorijoje, aprūpinimo mokinio reikmenimis administravimas; socialinės globos teikimo asmenims su sunkia negalia užtikrinimas.

➤ *Valstybinės funkcijos*. Šių funkcijų įgyvendinimas grindžiamas sudarytomis sutartimis su Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos įgaliota institucija. Socialinės paramos ir sveikatos skyrius skiria ir organizuoja valstybinių išmokų mokėjimą iš valstybės biudžeto (išmokos vaikams, šalpos išmokos, transporto išlaidų bei specialiųjų lengvųjų automobilių įsigijimo išlaidų kompensacijos ir kt.).

Įgyvendindama programa Širvintų rajono savivaldybė siekia, kad socialinė parama ir paslaugos būtų orientuotos į tuos asmenis, kuriems jų labiausiai reikia. Didelis dėmesys skiriamas socialinės rizikos šeimoms ir jų vaikams, senyvo amžiaus, vienišiams asmenims, neįgaliesiems, o taip pat skurdo, socialinės atskirties, vaiko teisių pažeidimų prevencijai. Socialinės paslaugos teikiamos sutelkiant savivaldybės ir nevyriausybinių sektoriaus pastangas. Socialinė parama ir paslaugos organizuojamos taip, kad būtų stiprinamas pačių žmonių aktyvumas ir atsakomybė už save ir savo šeimą.

Širvintų rajono savivaldybė, gavusi gyventojų prašymus, organizuoja gyventojų apgyvendinimą socialinės globos įstaigose. 2014 m. stacionarių globos paslaugų poreikis buvo patenkintas 100 proc. Savivaldybė perka vaikų ilgalaikės socialinės globos ir psichoneurologinio pobūdžio globos namų paslaugas, todėl esant poreikiui, Širvintų rajono savivaldybės vaikai ir suaugusieji su psichine negalia gali būti apgyvendinti vaikų globos įstaigose ar psichoneurologiniuose pensionatuose.

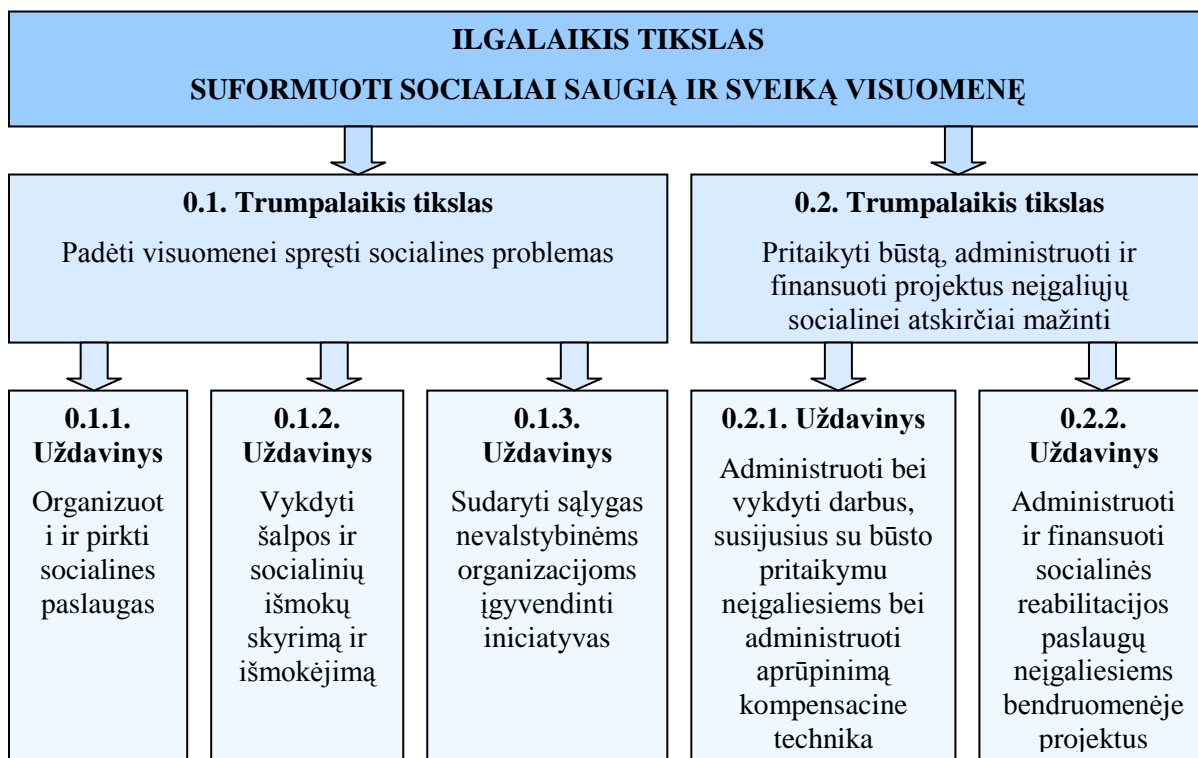
Pagrindinis socialinių paslaugų teikėjas Savivaldybėje yra Socialinių paslaugų centras. Socialinių paslaugų centre veikia 5 padaliniai: Ilgalaikės (trumpalaikės) socialinės globos; dienos socialinės globos; krizių; pagalbos į namus; darbo su socialinės rizikos šeimomis. Šioje įstaigoje teikiamos informavimo, konsultavimo, psichosocialinės, atstovavimo, tarpininkavimo ir transporto teikimo paslaugos, taip pat pasirūpinama gyventojų laikinu apnakvindinimu bei techninės pagalbos priemonių aprūpinimu. Socialinių paslaugų centras organizuoja ir teikia pagalbos į namus, socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo, dienos, ilgalaikės (trumpalaikės) socialinės globos paslaugas savivaldybės gyventojams.

Širvintų rajono savivaldybė skaičiuoja, skiria ir moka socialines išmokas: iš valstybės biudžeto finansuojamos valstybinės šalpos išmokos, išmokos vaikams, būsto pritaikymas žmonėms su negalia; iš valstybės perduotų funkcijų vykdymui skirtų lėšų (specialiosios tikslinės dotacijos Savivaldybės biudžetui) finansuojamos laidojimo pašalpos, socialinės pašalpos ir būsto šildymo išlaidų, išlaidų šaltam ir karštam vandeniui kompensacijos, socialinė parama mokiniams; iš Savivaldybės biudžeto finansuojama vienkartinė parama, socialinės paslaugos, būsto pritaikymas žmonėms su negalia.

Savivaldybė siekdama gerinti žmonių su negalia gyvenimo sąlygas, o taip pat sudaryti

sąlygas jų integracijai į visuomenę dalyvauja įvairiose LR Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos koordinuojamose tarpinstitucinėse programose. Neįgaliesiems yra pritaikomas būstas ir aplinka, neįgalieji aprūpinami būtiniausiomis techninėmis pagalbos priemonėmis ir kt.

Socialinės apsaugos plėtros, skurdo ir socialinės atskirties mažinimo programos ilgalaikis tikslas, trumpalaikiai tikslai ir uždaviniai

VIEŠOSIOS TVARKOS IR VISUOMENĖS APSAUGOS PROGRAMA

Pastarąjį dvidešimtmetį šalyje įvykę socialiniai ir ekonominiai pokyčiai įtakojo daugelio neigiamų veiksnių pasireiškimą visuomenėje – padidėjo dorovinių vertybių nuosmukis ir susvetimėjimas, išaugo priklausomybę sukeliančių medžiagų vartojimas, pagausėjo socialinės atskirties šeimų, pablogėjo kriminogeninė padėtis. Siekiant mažinti šių neigiamų veiksnių pasireiškimą bei skatinti subalansuotą savivaldybės plėtrą, teisėtvarkos institucijos organizuoja nusikaltimų prevencinę veiklą, skatina visuomenės pagalbą sprendžiant su nusikalstamumu susijusias problemas.

2013 m. Širvintų rajono savivaldybėje buvo užregistruota 378 nusikalstamos veikos: iš jų 334 nusikaltimai ir 44 nusižengimai. Tais pačiais metais Širvintų rajono savivaldybėje buvo ištirta 221 nusikalstama veika arba 58,5 proc. nuo visų užregistruotų nusikalstamų veikų. Didžiąją dalį 2013 m. įvykdytų nusikalstamų veikų Savivaldybėje sudaro vagystės – 124, ištirta 33,9 %. 2013 m. Širvintų rajono savivaldybėje buvo užregistruotos: 26 nepilnamečių padarytos nusikalstamos veikos; 90 nusikalstamų veikų, padarytų asmenų, anksčiau padariusių nusikalstamas veikas; 45 – padarytos grupės asmenų, 96 – padarytos neblaivių asmenų. Per 2014 metų dešimt mėnesių jau užregistruota 351 nusikalstama veika.

Siekdama gerinti savivaldybės kriminogeninę situaciją, Širvintų rajono savivaldybės administracija, kartu su Širvintų rajono policijos komisariatu, vykdo įvairias prevencines programas, skatina visuomenės aktyvumą, bendradarbiavimą su policijos ir seniūnijos darbuotojais nusikalstamumo prevencijos srityje. 2013–2015 m. Savivaldybėje vykdomas

tęstinis projektas „Saugi kaimynystė Širvintų mieste ir rajone“. Vykdamas projektą atliekama Širvintų miesto ir rajono bendruomenių / kaimynysčių problemų analizė, nustatomi saugios kaimynystės prioritetai konkrečiose teritorijose. Informacijos sklaida sudaro galimybes gyventojams daugiau sužinoti ne tik apie saugią kaimynystę, bet ir apie įvairias naujoves, leidžiančias pagerinti saugumą gyvenamojoje teritorijoje. Komunikacinio tinklo užmezgimas sudaro prielaidas išsiaiškinti socialinės įtampos židinius bei užkirsti kelią formuotis kriminogeniniu požiūriu pavojingoms vietovėms. Prevencine programa siekiama palaipsniui perduoti saugios aplinkos formavimo iniciatyvą bendruomenės aktyviems nariams. Į pagalbą policijos darbuotojams kviečiami policijos rėmėjai ir aktyvūs, visuomeniškai žmonės.

Širvintų rajono savivaldybės priešgaisrinė tarnyba saugo įvairių nuosavybės formų turtą nuo gaisrų, vykdo pirminius gelbėjimo darbus katastrofų, gamybinių avarijų metu, teikia techninę pagalbą rajono organizacijoms ir gyventojams ekstremalių situacijų atvejais. Širvintų rajono savivaldybėje didelis dėmesys yra skiriamas gaisrų likvidavimui ir gelbėjimo darbams, ugniagesių saugumui ir kvalifikacijos kėlimui.

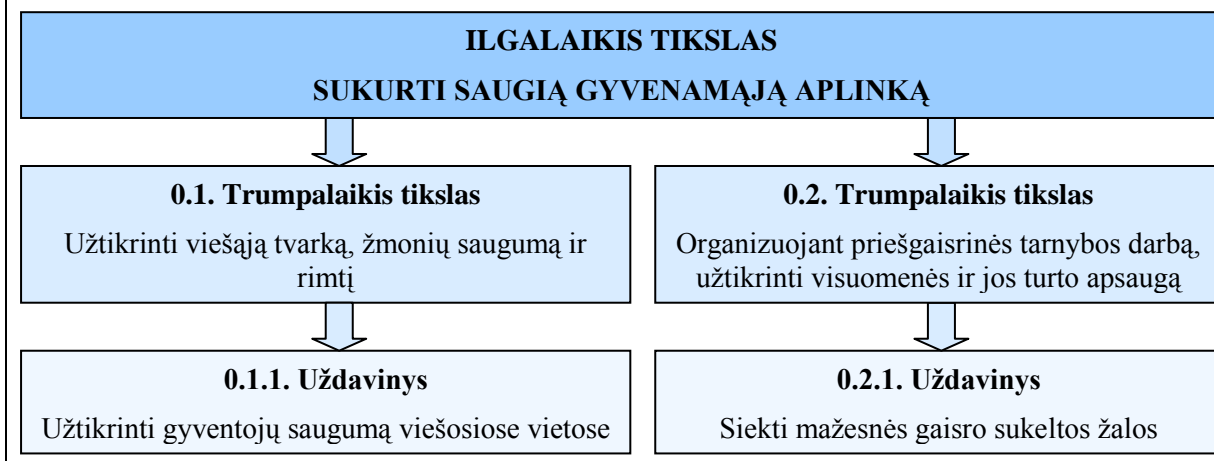
2013 m. Širvintų rajono savivaldybėje buvo užregistruota 67 gaisrai, kuriuose žuvo 1 žmogus (2012 metais – 63 gaisrai, kuriuose žuvo 3 žmonės). Iki 2014 metų lapkričio mėn. Širvintų rajone jau kilo 80 gaisrų, kuriuose žuvusių žmonių nebuvo.

Širvintų rajono savivaldybės Viešosios tvarkos ir visuomenės apsaugos programa siekiama: sustabdyti neigiamą socialinę patirtį ir netinkamas socialines normas bei padidinti visuomenės saugumą; užtikrinti rimtį ir viešąją tvarką; deramai reaguoti į galimas ekstremalias situacijas; suteikti gyventojams žinių sąmoningai reaguoti į nekasdienius reiškinius; mokyti gyventojus apsaugoti save ir savo turtą ekstremalaus įvykio atveju.

Programa taip pat įgyvendinamos LR Vietos savivaldos įstatymų reglamentuojamos savarankiškosios ir valstybinės (valstybės perduotos savivaldybėms) savivaldybių funkcijos:

- *Savarankiškosios funkcijos*: dalyvavimas, bendradarbiavimas užtikrinant viešąją tvarką, kuriant ir įgyvendinant nusikaltimų prevencijos programas.
- *Valstybinės funkcijos*: civilinė sauga; priešgaisrinė sauga.

Viešosios tvarkos ir visuomenės apsaugos programos ilgalaikis tikslas, trumpalaikiai tikslai ir uždaviniai

VEIKLOS PLANO PROGRAMŲ TIKSLŲ, UŽDAVINIŲ, UŽDAVINIŲ VERTINIMO KRITERIJŲ, PRIEMONIŲ IR PRIEMONIŲ IŠLAIDŲ SUVESTINĖS